

NOTA DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ: HOTĂRÂRE privind recunoașterea Statutului Bisericii Unitariene din Transilvania

Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale:

Confesiunea unitariană, ca variantă radicală a protestantismului, a apărut în Transilvania la mijlocul secolului al XVI – lea, fiind întemeiată de David Francisc, care a propovăduit antitrinitarismul. Noul cult a fost recunoscut oficial prin edictul Dietei de la Turda din anul 1568 privind libertatea religioasă.

Biserica Unitariană, cu sediul central la Cluj, cuprinde peste 70 000 de credincioși de naționalitate maghiară, care sunt arondați în 126 de parohii și 32 de filii.

Organizarea Bisericii Unitariene din Transilvania are la bază principiul *sinodo-prezbiterial*, ceea ce înseamnă că laicii au rol deosebit de important, conducerea este colectivă, iar unitățile de bază sunt autonome.

Sub regimul juridic al Decretului nr. 177/1948 privind regimul general al cultelor, a fost redactat Statutul de organizare al Bisericii Unitariene din Republica Populară Română, care a fost aprobat prin Decretul nr. 592/1949 al Prezidiului Marii Adunări Naționale, decret în baza căruia au funcționat până în prezent.

În anexa Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, poziția a zecea, „Biserica Unitariană din Transilvania” este menționată ca fiind unul dintre cele 18 culte recunoscute, care funcționau la intrarea în vigoare a respectivei legi.

În temeiul art.49 alin. (2) și (3) din Legea nr. 489/2006, Biserica Unitariană din Transilvania a prezentat Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național propriul statut, solicitând recunoașterea acestuia prin hotărâre de Guvern.

Prevederile statutare, ce pun în practică principiile autonomiei și libertății cultelor prevăzute de art. 29 alin. (3) din Constituția României, republicată, nu aduc atingere securității publice, ordinii, sănătății sau moralei publice ori drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

2. Alte informații:

Statutul prezentat conține elementele prevăzute de lege, respectiv, structura de organizare centrală și locală, modul de conducere, administrare și control, organele de reprezentare, modul de înființare și desființare a unităților de cult, statutul personalului propriu, precum și o serie de prevederi specifice cultului.

În vederea bunei desfășurări a activității, Biserica Unitariană din Transilvania dispune de instanțe bisericești care au competență numai în ceea ce privește aspectele ce țin de activitatea bisericească și de

soluționarea problemelor interne ale cultului.

Precizăm că noțiunea de „*notar*”, folosită în cuprinsul mai multor articole din statut, trebuie înțeleasă ca și **secretar**, conform precizărilor Consistoriul Bisericii Unitariene din Transilvania transmise prin adresa nr. Ad.398/2008, iar noțiunea de „*greșier bisericesc*” trebuie asimilată cu atribuțiile persoanei însărcinate cu întocmirea proceselor - verbale și al altor documente redactate de către organele bisericești.

3. Schimbări preconizate: Vor fi îndeplinite cerințele legale în vederea normalei și legalei desfășurări a activității Bisericii Unitariene din Transilvania.

Secțiunea a 3-a: Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

Impactul social: Credincioșii cultului vor putea beneficia de toate drepturile oferite de instrumentul juridic, capabil să facă față cerințelor societății românești actuale și să asigure garantarea la nivel european a celei mai de preț libertăți umane: libertatea de gândire, de conștiință și de religie.

În ceea ce privește impactul macroeconomic, impactul asupra mediului de afaceri și impactul asupra mediului, menționăm că prevederile prezentului proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a: Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (anul curent):

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr.489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, la cererea cultului direct interesat.

5. Informații privind avizarea de către: Conform Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de acte normative spre adoptare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.561/2009, necesită **avizul Consiliului Legislativ**.

Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

Proiectul a fost elaborat în conformitate cu dispozițiile art. 8 alin. (3) din Legea nr. 489/2006 prevederile statutare și canonice sunt aplicabile doar propriilor credincioși, precum și cu respectarea prevederilor Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

Secțiunea a 8-a : Măsuri de implementare

Punerea în aplicare a proiectului de act normativ în condițiile legii.

În considerarea celor evocate, a fost elaborat prezentul **proiect de hotărâre privind recunoașterea Statutului Bisericii Unitariene din Transilvania**, pe care îl supunem spre adoptare Guvernului.

**MINISTRUL CULTURII, CULTELOR ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL
THEODOR PALEOLOGU**

AVIZĂM:

**MINISTRUL JUSTIȚIEI ȘI LIBERTĂȚILOR CETĂȚENEȘTI
CĂTĂLIN MARIAN PREDOIU**

PROIECT

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind recunoaşterea Statutului Episcopiei Ortodoxe Sârbe de Timişoara

În temeiul art. 108 din Constituţia României, republicată şi al art. 49 alin. (2) şi (3) din Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă şi regimul general al cultelor

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1 – Se recunoaşte Statutul Bisericii Unitariene din Transilvania, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2 – Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă Decretul Prezidiului Marii Adunări Naţionale nr. 592/1949 pentru aprobarea Statutului de organizare al Bisericii unitariene din Republica Populară Română, nepublicat, cu modificările ulterioare.

PRIM MINISTRU

EMIL BOC

STATUTUL

BISERICII UNITARIENE DIN TRANSILVANIA

PARTEA I

DISPOZIȚII GENERALE

Art.1 - Biserica Unitariană din Transilvania, denumită în continuare Biserica, este comunitatea moral- religioasă a unitarienilor din România, a cărei organizare și funcționare sunt stabilite prin prevederile prezentului Statut.

Art.2 – (1) Biserica este organizată, condusă și guvernată, în toate problemele bisericești și de învățământ, în baza unor legi și regulamente întocmite de ea însăși, cu respectarea Constituției și legilor țării, în limitele competenței proprii, și în baza principiilor sinodal-presbiteriene, ale moralei și dreptului.

(2) Statutul cuprinde dispoziții generale și servește totodată ca bază și cadru de principiu pentru toate regulamentele adoptate, privitoare la toate celelalte domenii de organizare și funcționare.

(3) În viața organizatorică, la slujbe religioase și la ceremonii, în activitatea de conducere și administrativă, Biserica utilizează limba maternă a credincioșilor, limba maghiară.

Art.3 – (1) În conformitate cu structura organizatorică, în baza principiului autoorganizării, Biserica se conduce prin autorități ierarhice bisericești. Acestea sunt în prima instanță parohiile, în a doua instanță protopopiatele și în a treia instanță organele autorității supreme bisericești.

(2) Biserica, precum și autoritățile cu drepturi autonome precum parohiile, protopopiatele și autoritatea supremă bisericească, sunt persoane juridice. Autoritățile de grad mai înalt exercită dreptul de conducere și de supraveghere asupra celor de grad inferior, în scopul ajutorului reciproc și a realizării scopurilor comune.

(3) Autoritățile bisericești pot crea organe administrative auxiliare, precum comisii, oficii și altele.

Art.4. – (1) Activitatea autorităților bisericești și a organelor auxiliare se desfășoară prin funcționari angajați și demnitari aleși, angajarea respectiv, alegerea ambelor categorii făcându-se în baza prevederilor prezentului Statut. În privința ocupării demnităților sau a funcțiilor, bărbații și femeile, în condiții egale, au drepturi egale.

(2) Fiecare funcționar, demnitar, angajat sau mandatar al Bisericii are răspundere patrimonială și morală pentru daunele cauzate.

(3) Funcționarii, demnitarii și angajații Bisericii, respectiv membrii autorităților cu drept de dispoziție, nu pot participa în dezbaterile, respectiv luarea unor decizii în care sunt interesați personal sau prin soți sau rude până la gradul IV. inclusiv, sau în care sunt interesați ca reprezentant sau mandatar, dar își pot exprima în scris pozițiile cu caracter public.

(4) Preoții, candidații la funcțiile și demnitățile bisericești la nivel protopopial și național, profesorii de teologie și candidații pentru Consistoriul Bisericii sunt obligați să depună o declarație la forul alegător despre eventualele legături cu organe de apărare a statului, servicii secrete, și instituții, autorități sau organizații politice ce încalcă drepturile fundamentale ale omului.

Art.5. – (1) Vârsta maximă generală pentru ocuparea funcțiilor, respectiv a demnităților clericale este împlinirea a 70 de ani. Cei aleși înainte de îndeplinirea vârstei de 70 de ani vor îndeplini funcția până la expirarea perioadei mandatului pentru care au fost aleși.

(2) În cazul funcțiilor pentru care alegerea se face pe o anumită perioadă, mandat, conform Statutului, la ivirea vacanței, alegerea necesară va fi valabilă doar pentru restul perioadei în curs, iar din punctul de vedere al restricțiilor cu privire la realegere, această suplinire nu va fi considerată mandat. Este exceptată de la această regulă, vacanța demnității de episcop, caz în care în decursul a 6 luni Sinodul trebuie convocat pentru alegerea noului episcop.

(3) Rangul demnitarilor bisericești se determină în funcție de împlinirea fără întrerupere a demnității respective.

(4) Realegerea pentru aceeași demnitate la alegeri consecutive nu se consideră o întrerupere.

(5) Rangul celor aleși de către aceeași autoritate în același timp pentru aceeași demnitate va fi determinată de către numărul voturilor primite, iar în caz de egalitate de voturi, de către vârstă.

(6) Rangul poate fi cedat temporar sau definitiv persoanei următoare în rang.

PARTEA II

PAROHIA

AUTORITĂȚILE, FUNCȚIONARII ȘI DEMNITARI BISERICEȘTI

CAPITOLUL I

PAROHIA

Art.6. – (1) Credincioșii unitarieni de pe un teritoriu definit, organizându-se în mod colectiv, formează o parohie.

(2) Parohiile pot fi: parohii-mamă, co-parohii, filii și diaspore.

(3) Parohia-mamă angajează de sine stătător un preot. Co-parohiile angajează împreună un preot.

(4) Filiile nu pot angaja un preot din resurse proprii și se atașează la cea mai apropiată parohie-mamă.

(5) Credincioșii care trăiesc risipiți, se organizează în diaspore, sau aparțin de o parohie-mamă, sau co-parohie.

Art.7. – (1) Înființarea de noi parohii în cadrul Bisericii, precum și orice modificare a caracterului și a relațiilor parohiale, se face cu aprobarea Consistoriului Suprem, la propunerea parohiei interesate și cu avizul adunării generale a protopopiatului competent.

(2) Divergențele de departajare a patrimoniului, ivite cu ocazia înființării sau modificării statutului parohiei, vor fi soluționate prin decizia Consistoriului Suprem, cu avizul adunării generale a protopopiatului.

Art.8. - Fiecare credincios unitarian de pe teritoriul țării sau din alte locuri are dreptul de a fi membru a unei parohii. Dacă în localitatea de domiciliu există o parohie, atunci devine membrul acelei parohii; dacă nu există, devine membrul parohiei celei mai apropiate. În caz de divergență, adunarea generală a protopopiatului competent îl arondează la o parohie.

Art.9. – (1) Cel care îndeplinește obligațiile materiale ale credincioșilor și la o altă parohie decât cea de care aparține, poate exercita drepturile membrilor bisericii și în acea parohie.

(2) Dreptul de a alege și dreptul de a fi ales poate fi exercitat însă doar în parohia de la domiciliu.

Art.10- Cel care se mută dintr-o parohie în alta, rămâne timp de șase săptămâni membrul parohiei pe care o părăsește, iar apoi devine membru în noua parohie. Această situație însă nu-l scutește de obligația materială devenită scadentă față de parohia părăsită.

Art.11 – (1) Drepturile membrilor parohiei sunt următoarele: a) dreptul de a participa la slujbe și ceremonii religioase; b) dreptul de a beneficia de avantajele asigurate de instituțiile bisericești și școlare, c) dreptul de a participa în alegerile funcționarilor și demnitarilor bisericești; d) dreptul de a fi ales în funcții și demnități, e) dreptul de a solicita apărare și remediere în cazul lezării drepturilor, în sensul Statutului Bisericii.

(2) Îndatoririle membrilor parohiei sunt următoarele: a) de a trăi viață moral-religioasă; b) a se îngriji de educarea moral-religioasă a copiilor; c) de a respecta Statutului și a regulamentele bisericești; d) de a -și îndeplini cu bună-credință sarcinile; e) de a se supune și de a coopera cu autoritățile superioare; f) de a suporta sarcinile stabilite pentru scopuri bisericești și școlare, respectiv, de a plăti contribuția la propășirea Bisericii.

Art.12. - Afacerile interne ale parohiei sunt administrate de ea însăși prin autorități, funcționari și demnitari, sub supravegherea și îndrumarea exercitată direct de autoritățile protopopiale, și indirect, de autoritățile supreme din cadrul Bisericii.

Art.13. - În fața autorităților bisericești și de stat, precum și față de terțe persoane, parohia este reprezentată de către preot și curator, împreună sau separat.

Art.14. - Autoritățile parohiale sunt adunarea generală și presbiteriul, funcționarii sunt preotul și cantorul, iar demnitarii sunt curatorul, casierul, secretarul și auxiliarii.

CAPITOLUL II.

AUTORITĂȚILE PAROHIEI

Secțiunea 1

Adunarea generală

Art.15. – (1) Președintele clerical al adunării generale parohiale este preotul, iar președintele laic este curatorul.

(2) Din oficiu, în afară de cei doi președinți, sunt membrii adunării generale cantorul, funcționarii și demnitarii parohiei și învățătorii și profesorii de religie unitariană a școlilor confesionale unitariene.

(3) Membrii adunării generale sunt acei enoriași majori ai parohiei, bărbați și femei, care solicită slujbele bisericești, se îngrijesc de educația moral-religioasă a copiilor minori sau a celor de sub tutela lor și care au achitat contribuția la susținerea parohiei pe anul precedent.

(4) În acest scop, presbiteriul întocmește tabelul nominal al membrilor adunării generale, și îl afișează public într-o încăpere oficială a parohiei, anual până la sfârșitul lunii ianuarie. Contestațiile, cu îndeplinirea concomitentă a condițiilor lipsă, se fac în termen de 15 zile de la afișare, fiind adresate presbiteriului; soluția poate fi atacată prin recurs, în termen de 15 zile la protopop, care decide în ultima instanță. Tabelul nominal astfel întocmit și definitivat poate fi modificat cu efecte numai pentru anul următor.

Art.16 – (1) Anual, adunarea generală are, de regulă, două ședințe, odată cu ocazia inspecției protopopești.

(2) În cazuri deosebite, adunarea generală se convoacă ori de câte ori este nevoie.

(3) La cererea scrisă a cel puțin o pătrime din numărul total al membrilor, președinții sunt obligați să convoace adunarea generală, iar pe ordinea de zi a adunării astfel constituite pot figura doar punctele care au fost cauza convocării.

Art.17. – Adunarea generală se convoacă de către cei doi președinți în consens. În cazul unor impedimente, convocarea se va putea face și de către unul dintre președinți, sub a cărui președinție vor fi adoptate hotărâri valabile. Convocarea poate avea loc prin publicare de la amvon, invitație scrisă, ziare, radio, televiziune sau conform obiceiurilor locale. Convocarea se va face cu 7 zile înainte de ședința adunării generale, cu comunicarea principalelor puncte ale ordinii de zi.

Art.18. – (1) Atribuțiile adunării generale sunt următoarele:

- a) dezbate și adoptă raportul anual al preotului;
- b) alege preotul, cantorul și învățătorul;
- c) alege curatorul, casierul, secretarul, presbiterii și a auxiliarii
- d) alege delegații pentru adunarea generală protopopească;
- e) adoptă propunerile presbiteriului;
- f) stabilește contribuția credincioșilor la susținerea Bisericii, vânzarea, cumpărarea, schimbul de imobile, luarea și acordarea de împrumuturi.
- g) adoptă bilanțul contabil și bugetul întocmit de presbiteriu;
- h) propune modificarea statutului juridic al parohiei;
- i) propune acordarea unor titluri onorifice;
- j) propune înființarea, finanțarea sau lichidarea de asociații caritabile, unități economice, proprietăți de teren și pădure, fundații sau alte instituții proprii ale parohiei;
- k) supraveghează la respectarea îndatoririlor de serviciu și a celor morale ale funcționarilor și demnitarilor din Biserică;
- l) adoptă măsuri în cazul unor omisiuni sau soluții contrare intereselor parohiei incluzând și modul și cuantumul despăgubirilor;
- m) decide, în cazuri grave, asupra moțiunilor de cenzură.

(3) Vânzarea, cumpărarea, schimbul de imobile, luarea și acordarea de împrumuturi vor fi înaintate Consistoriului Bisericii spre aprobare, cu avizul protopopului și a curatorului.

(2) Demnitarii aleși depun jurământul cu ocazia inspecției protopopești. Dacă cel ales nu este prezent, jurământul va fi depus, în baza însărcinării de la protopop, în fața preotului, cu ocazia unei slujbe religioase.

Art.19. – (1) Adunarea generală se constituie în mod valabil în prezența a jumătate din membri.

(2) În cazul în care adunarea nu poate fi constituită din motive legate de prezența membrilor, ea va fi convocată din nou în termen de 7 zile cu ordinea de zi identică, fiind considerată ca valabil constituită indiferent de numărul celor prezenți.

(3) Hotărârile adunării generale parohiale sunt adoptate cu votul majorității simple a membrilor prezenți.

Art.20. - La fiecare ședință a adunării generale se redactează un proces-verbal, care va fi autentificat într-un termen fixat, de o comisie compusă din trei membrii. Procesul-verbal va fi semnat de președinții ședinței, secretarul și membrii comisiei.

Art.21- (1) Împotriva hotărârii adunării generale se poate depune contestație în termen de 15 zile.

(2) În prima instanță, contestația se depune la Consiliul Protopopial, iar în a doua și ultima instanță, la Consistoriul Bisericii.

(3) În cazul în care hotărârile adunării generale se adoptă sub președinția protopopiatului, contestațiile se depun în prima instanță la Consistoriul Bisericii, iar în a doua și ultima instanță la Consistoriul Suprem.

Art.22. (1) În cadrul administrației oficiale, parohia va folosi, în funcție de caracterul documentului, ștampilă în limba maghiară, română sau mixtă.

(2) Inscricția ștampilei va fi PAROHIA UNITARIANĂ _____, la mijloc având emblema bisericii.

Art.23. – (1) Petițiile personale sau parohiale vor fi înaintate Consistoriului Bisericii sau episcopului pe cale ierarhic-administrativă. În cazul în care anumite petiții sau reclamații sunt înaintate cu evitarea protopopului, înainte de soluționarea în fond va fi solicitat avizul protopopului, iar problemele de competență protopopală i se vor trimite pentru soluționarea definitivă în competență proprie.

(2) Constituie excepții cazurile în care ocolirea protopopului se explică prin interesul personal al acestuia.

Art.24. - Parohia nu va acoperi cheltuielile ivite în legătură cu plângerile și sesizările înaintate Consistoriul Bisericii sau la episcop, împotriva funcționarilor sau demnitarilor parohiali de către persoane sau grupuri de persoane.

Secțiunea a 2 – a

Presbiteriul

Art.25. – (1) Presbiteriul este organul de îndrumare, supraveghere și executare al parohiei, ales de către adunarea generală parohială.

(2) Numărul membrilor presbiteriului poate fi între 3 și 20, în funcție de numărul credincioșilor.

(3) Poate fi ales în presbiteriu numai persoana care satisface exigențele articolului 11.

(4) Alegerile în presbiteriu se fac prin vot secret, pe bază de candidaturi, pe termen de 3 ani. O treime din membrii presbiteriului poate fi înnoit la terminarea fiecărui mandat.

Art.26. – (1) Membrii presbiteriului, din oficiu, sunt funcționarii și demnitarii Bisericii, și câte un reprezentant al asociațiilor religio-morale din parohie.

(2) Preotul și curatorul sunt președinții presbiteriului.

(3) În cazul unor impedimente, ședința poate fi convocată chiar și de numai unul singur, iar sub președinția sa pot fi adoptate hotărâri valabile.

(4) Procesele-verbale ședințelor sunt întocmite de către secretar.

Art.27. – (1) Președinții presbiteriului convoacă ședința acestuia cel puțin odată trimestrial, iar la nevoie, oricând, cu invitație scrisă și comunicată cu minimum 24 de ore înaintea ședinței, în care vor fi precizate principalele puncte de pe ordinea de zi.

(2) La cererea scrisă a cel puțin jumătate din numărul total al membrilor, președinții sunt obligați să convoace ședința presbiteriului; pe ordinea de zi a ședinței astfel convocate pot figura doar punctele care au constituit cauza convocării.

(3) Oricare membru al presbiteriului, care lipsește nemotivat de la 3 ședințe consecutive, este considerat demisionat. Înlocuirea acestuia, până la sfârșitul mandatului în curs, va fi decisă de către presbiteriu.

Art.28 - (1) Presbiteriul adoptă hotărârile cu majoritate simplă.

(2) Pentru a adopta hotărâri valabile, este nevoie de prezența a jumătate din membrii.

(3) Dacă la prima ședință nu se prezintă jumătate, la a doua convocare pot fi adoptate hotărâri valabile în prezența a unei treimi din membrii.

(4) Membrul presbiteriului, care este interesat personal într-o cauză, nu poate participa la dezbaterile acesteia.

Art.29 - Atribuțiile presbiteriului sunt următoarele:

- a) aduce la îndeplinire hotărârile adunării generale, și ale autorităților superioare bisericesti;
- b) veghează asupra vieții moral-religioase a parohiei;

- c) se îngrijește ca la slujbele religioase, botezuri, confirmațiune, împărtășanie, cununii, înmormântări, iar cu ocazia sărbătorilor religioase, veghează ca totul să decurgă conform normelor bisericii;
- d) supraveghează ca credincioșii să sărbătorească duminicile și celelalte sărbători bisericești;
- e) se îngrijește ca nici un membru al parohiei să nu rămână fără educație moral-religioasă;
- f) sprijină organizarea de sărbători ocazionale, răspândirea literaturii și a presei religioase, în scopul activizării și conștientizării vieții moral-religioase;
- g) organizează activitatea caritativă în favoarea celor săraci, orfani, bătrâni, bolnavi;
- h) coordonează și supraveghează activitatea instituțiilor caritative din parohie;
- i) întocmește lista nominală a membrilor parohiei, conform articolului 15;
- j) întocmește planul pentru retribuirea personalului, și o înaintează oficiului protopopial;
- k) suportă și supraveghează activitatea asociațiilor moral-religioase din cadrul parohiei;
- l) pregătește lucrările adunării generale parohiale;
- m) supraveghează patrimoniul, mobil și imobil, al parohiei;
- l) păstrează integritatea averii și a fundațiilor, fructifică și înmulțește acestea;
- m) întreține clădirile parohiale, și încheie asigurări contra incendiilor, a catastrofelor naturale și a altor deteriorări;
- n) întocmește și completează anual inventarul patrimoniului parohial;
- o) întocmește bilanțul contabil al anului precedent, respectiv bugetul pe anul următor până la termenul legal, și le înaintează în câte trei exemplare adunării generale parohiale :un exemplar rămâne la parohie, unul se înaintează la protopopiat, iar ultimul la Consistoriul Bisericii;
- p) stabilește anual contribuția credincioșilor la susținerea parohiei, supraveghează încasarea plăților, și asigură plata la scadență a remunerației funcționarilor;
- q) solicită autorizație de la Consistoriul Bisericii și de la autoritățile de stat competente pentru construirea de clădiri noi sau reconstruirea de clădiri existente, anexând planul și devizul;
- r) înaintează spre păstrare Consistoriului Bisericii actele fondatoare în original, și reține copii simple pentru parohie;
- s) se îngrijește de masa și cazarea membrilor adunării generale și a inspecției protopopești;
- ș) îndrumă și supraveghează relațiile de parteneriat cu alte biserici;
- t) angajează clopotarul și personalul necesar bunei administrări ai parohiei și supraveghează activitatea conștiințioasă a acestora;

Art.30- Presbiteriul poate desemna comisii, în vederea aducerii la îndeplinire a hotărârilor sale, respectiv luarea măsurilor necesare între două ședințe ale sale.

Art.31 – (1) Membrii presbiteriului au răspundere materială pentru pagubele produse prin adoptarea unor hotărâri, sau prin omisiune.

(2) Modalitatea și valoarea despăgubirilor va fi stabilită de către adunarea generală, în funcție de caracterul și valoarea pagubei create. Nu sunt obligați la despăgubiri acei membri, care au votat împotriva adoptării hotărârii păgubitoare, dacă acesta s-a consemnat nominal în procesul-verbal.

Art.32 – (1) Procesele-verbale ale ședințelor trebuie să fie exacte și cuprinzătoare, în care vor fi arătați nominal cei care au votat pentru sau împotriva în probleme patrimoniale bisericești și școlare.

(2) Procesul-verbal va fi semnat de președinți, secretar și membrii comisiei desemnate.

Art.33. – (1) Împotriva hotărârilor presbiteriului se poate face contestație în termen de 15 zile.

(2) Contestația se înaintează în prima instanță adunării generale parohiale, iar în a doua instanță, Consiliului Protopopial.

Art.34 – Măsurile luate, hotărârile și în general întreaga activitate a presbiteriului, va fi prezentată adunării generale parohiale prin raportul anual al preotului.

Secțiunea a 3 – a

Comisiile parohiale

Art.35 - În parohie funcționează următoarele comisii permanente:

- a) comisia de educație moral-religioasă,
- b) comisia economică
- c) comisia de parteneriat bisericesc.

Subsecțiunea 1

Comisia de educație moral-religioasă

Art.36. Adunarea generală parohială alege din rândul membrilor parohiei o comisie de educație moral-religioasă compusă din 3-6 membri pe un termen de 3 ani, pe bază de candidatură, prin vot secret. Membrii comisiei din oficiu sunt preotul, profesorul de religie și cantorul; președintele și secretarul vor fi aleși de către comisie.

Art.37- (1) Comisia va ține ședințele trimestrial în mod obligatoriu, iar la nevoie oricând.

(2) Hotărârile sunt adoptate cu majoritatea simplă a celor prezenți.

(3) Pentru a adopta hotărâri valabile, este nevoie de prezența a jumătate din membri.

Art.38 - Sarcinile comisiei sunt următoarele:

- a) se îngrijește de educația moral-religioasă a minorilor din cadrul parohiei;
- b) se străduiește să convingă părinții despre importanța educației moral-religioase;
- c) se îngrijește de asigurarea condițiilor materiale ale educației moral-religioase;
- d) prezintă anual presbiteriului un raport de activitate.

Subsecțiunea a 2-a

Comisia economică

Art.39 - Adunarea generală parohială alege din rândul membrilor parohiei o comisie economică compusă din 3-6 membri pe un termen de 3 ani, pe bază de candidatură, prin vot secret. Președintele din oficiu al comisiei este curatorul, secretarul va fi ales de comisie dintre membri.

Art.40 - Comisia va ține ședințele trimestrial în mod obligatoriu, iar la nevoie oricând. Hotărârile sunt adoptate cu majoritatea simplă a celor prezenți. Pentru a adopta hotărâri valabile, este nevoie de prezența a jumătate din membri.

Art.41- Sarcina comisiei este emiterea de avize de specialitate și înaintarea de propuneri în probleme economice și patrimoniale, precum și aducerea la îndeplinire a tuturor sarcinilor cu caracter economic, încredințate de presbiteriu sau adunarea generală.

Subsecțiunea a 3-a

Comisia de parteneriat bisericesc

Art.42 - Adunarea generală parohială alege din rândul membrilor parohiei o comisie de parteneriat compusă din 3 până la 6 membri pe un termen de 3 ani, pe bază de candidatură, prin vot secret. Președintele din oficiu al comisiei este preotul, secretarul va fi ales de comisie dintre membri.

Art.43 - Comisia va ține ședințele trimestrial în mod obligatoriu, iar la nevoie oricând. Hotărârile sunt adoptate cu majoritatea simplă a celor prezenți. Pentru a adopta hotărâri valabile, este nevoie de prezența a jumătate din membri.

Art.44 - Sarcina comisiei este înaintarea de propuneri în probleme de parteneriat bisericesc, precum și cultivarea relațiilor de parteneriat.

CAPITOLUL III.

FUNȚIONARI ȘI DEMNITARI PAROHIEI

Secțiunea 1

Preotul

Art.45 - (1) Preotul este conducătorul vieții moral-religioase al parohiei; el trebuie să fie și în viața particulară un exemplu de religiozitate, de iubire a aproapelui și spirit de sacrificiu în fața credincioșilor.

(2) Preotul este funcționarul și demnitarul cleric al parohiei; în afară de el, purtarea concomitentă a calității de funcționar și demnitar este incompatibilă.

Art.46- (1) Studiile, instruirea, alegerea și numirea preotului sunt reglementate de Regulamentul despre studiile, instruirea, alegerea și numirea preoților, cantorilor și profesorilor de religie ale Bisericii Unitariene, anexă la prezentul Statut.

(2) Preotul este instalat în funcție de către protopop.

Art.47 – (1) Sarcinile, drepturile și obligațiile preotului privesc:

- a) desfășurarea slujbelor religioase și a ceremoniilor;
- b) desfășurarea activităților pastorale;
- c) desfășurarea educației moral-religioase;
- d) administrarea parohiei și ținerea evidențelor.

Art. 48 – (1) În privința slujbelor religioase și a ceremoniilor, preotul are următoarele obligații:

- a) să se conformeze prescripțiilor liturgice ale slujbelor religioase și ale ceremoniilor;
- b) să se prezente la slujbe cu însemnele funcției, talarul și culionul.
- c) să slujească doar în parohia proprie, și filiile și diasporele arondate, slujba în alte locuri fiind permisă doar cu învoirea preotului competent.
- d) să slujească la orice sărbătoare religioasă;
- e) să țină cuvântare de învățătură, conform liturghiei, în spiritul Evangheliei și în concordanță cu principiile religiei unitariene la slujbele religioase din zilele de săptămână, cele de duminică, de sărbători și ceremoniile;
- e) să officieze slujbă religioasă atât cu ocazia adunării generale protopopești, la solicitarea protopopului sau a episcopului, cât și cu ocazia Sinodului și a Consistoriului Suprem;
- f) să înlocuiască temporar preoții aflați în concediu, la solicitarea protopopului,;
- g) acolo unde nu există cantor să aibă grijă de îndeplinirea sarcinilor de cantor la slujbele religioase și ceremonii, iar acolo unde există cantor, preotul îl supravegheze pe acesta.

h) să distribuie împărtașania ce se face cu ocazia slujbelor sărbătorești sau duminicale; în săptămâna precedentă se vor ține slujbe pregătitoare de penitență.

i) în cazuri justificate, botezul să îl officieze și la case particulare sau la spital, cu condiția ca părinții și nașii să fie prezenți la botez.

j) să binecuvinteze căsătoria civilă, încheiată pe bază de acte oficiale de stare civilă, în cazul perechilor de religie unitariană sau mixtă.

k) să se îngrijească de instruirea celor care au trecut la religia unitariană, pentru ca aceștia să cunoască principiile religiei, și trecerea lor să fie conștientă.

l) să officieze înmormântări doar pe bază prezentării prealabile a actelor oficiale de deces.

m) să exercite influență, ca pomana obișnuită cu ocazia înmormântărilor să se desfășureze.

n) să anunțe de la amvon, în cadrul slujbei în duminica, ceremoniile ce vor urma.

(2) Slujbele religioase vor fi officiate doar de preoții parohi, preoții capelani, profesorii de teologie și funcționarii centrului eparhial cu diplomă de preot, precum și studenții Institutului Teologic Protestant, Facultatea Unitariană.

(3) Studenții teologi pot oficia ceremonii religioase numai cu aprobarea episcopului.

(4) Preotul pensionar poate oficia slujbe religioase și ceremonii doar cu acordul preotului paroh aflat în exercițiu.

(5) Locul desfășurării slujbelor religioase este biserica și cimitirul, iar la nevoie, oficiul parohial, casa familială, precum și orice alt spațiu al comunității.

(6) Înainte de încheierea căsătoriei civile nu se poate acorda binecuvântarea bisericii. Preotul trebuie să exercite influență ca fiecare pereche să recurgă la binecuvântarea bisericii. Logodnicii vor fi păstoriți și pregătiți pentru încheierea căsătoriei și viață familială.

(7) Căsătoria religioasă va fi anunțată de la amvon în prima duminică la slujbă.

(8) În cazul în care un credincios încheie căsătorie cu o persoană unitariană dintr-o altă parohie, va fi înștiințat preotul acelei parohii pentru a anunța căsătoria de la amvon.

(9) Trecerea la un alt cult sau trecerea la religia unitariană îi sunt incidente dispozițiile bisericești în vigoare.

(10) Vor fi respectate dispozițiile oficiale și legile cu privire la înmormântarea decedaților. Indiferent de cauza decesului, orice persoană va fi înmormântată la cerere.

Art. 49 – În privința desfășurării pastorației, preotul are următoarele obligații:

a.) în cadrul pastorației, să viziteze cu regularitate familiile comunității în căminul lor;

b) să viziteze bolnavii, acasă sau la spital;

c) să exercite pastorația militarilor și a celor condamnați la pedepse privative de libertate;

d.) să exercite pastorația celor defavorizați din punct de vedere social, a celor cu dizabilități fizice sau mentale, bătrânilor și orfanilor, și în general, a celor aflați în nevoie;

e) slujbele religioase și ceremoniile să fie puse în serviciul pastorației.

Art. 50 – (1) În privința slujbelor religioase și a ceremoniilor, preotul are următoarele obligații:

a) să influențeze părinții pentru a asigura educația moral-religioasă unitariană a copiilor;

b) să conducă activitatea de educație moral-religioasă a elevilor din clasele I-XII;

c) să pregătească confirmarea, pe durata a două ani.;

d.) să continue educația și pastorația tinerilor confirmați în spirit conștiincios unitarian;

e) să ajute funcționarea organizației de tineret, organizarea de conferințe și zile de rugăciuni, în general acțiunile ce contribuie la educația moral-religioasă a copiilor și a tinerilor.

(2) Copiii care nu au împlinit 14 ani nu pot fi confirmați

Art. 51 - În privința administrării parohiei și a tinerii evidențelor, preotul are următoarele obligații:

a) întocmește raportul anual privind viața moral-religioasă, administrația și patrimoniul;

b) convoacă, în înțelegere cu curatorul, adunarea generală și presbiteriul, prezidând ședința;

- c) supraveghează păstrarea disciplinei bisericești, respectiv situația spirituală, morală și materială a parohiei;
- d) îndeplinește îndatoririle administrative prevăzute de legile bisericești și de stat; conduce matricolele de stare civilă și celelalte evidențe;
- e) în cadrul supravegherii problemelor materiale, împreună cu curatorul, dar și separat, personal sau printr-o comisie desemnată, verifică gestiunea financiară, care se va referi nu doar la numerarul din casă, ci și la faptul că încasările și plățile să fie regulamentare.
- f) la ședința presbiteriului, ce urmează verificării, prezintă un raport despre cele constatate și dispune măsuri de eliminare a deficiențelor și omisiunilor.
- g) în privința fructificării bunurilor mobile și imobile ale parohiei, nu permite primatul intereselor personale în dauna interesului public.
- h) este obligat să exercite administrația parohiei, a adunării generale și a presbiteriului, să respecte legile, și să ia măsuri împotriva abuzurilor și îndreptarea lor.
- i) înregistrează actele oficiale sosite în parohie, și ia măsurile ce se impun.
- j) împreună cu curatorul și casierul, inventariază obiectele de valoare, banii și hârtiile de valoare și le depune în casieria parohiei.
- k) consemnează problemele, cererile sau plângerile formulate în probleme bisericești ce au fost prezentate verbal, le supune spre semnare persoanei în cauză, și le înregistrează.
- l) înregistrează hotărârile și măsurile adunării generale și ale presbiteriului, și le înaintează la destinație sau ia măsuri de executare.
- m) semnează și ștampilează toate actele oficiale.
- n) îngrijește și răspunde de arhiva și biblioteca parohială, care vor fi așezate într-un loc adecvat în biroul parohial, ca și obiectele de cult.
- o) la sfârșit de an, întocmește situația evidenței credincioșilor, și donațiile înscrise în cartea de aur a parohiei, care vor fi făcute publice la prima slujbă a anului nou;
- p) menține și se îngrijește de relațiile de parteneriat cu parohiile din străinătate;
- r) să îndeplinească orice slujbă în parohiile, filiile și diasporele vacante, în urma însărcinării venite de la protopop.

Art.52 - Fiecare parohie are dreptul să angajeze un preot capelan, de activitatea căruia răspunde preotul paroh.

Art.53 – (1) Preotul este obligat să locuiască în mod continuu în parohie, exceptate făcând doar soțiile acestora.

(2) În cazul în care preotul părăsește parohia din motive personale, trebuie să se îngrijească de oficierea slujbelor religioase.

(3) Dacă se îndepărtează mai mult de trei zile, va informa curatorul, și va cere învoire de la protopop.

(4) Preotul nu poate părăsi parohia pentru o perioadă mai mare de trei zile fără învoirea protopopului.

(5) Preotul are dreptul anual la o lună de concediu de odihnă plătit. Va anunța protopopul despre începerea concediului, care se va îngriji de suplinire. Concediul mai lung, inclusiv șederea în străinătate, va fi solicitat de la Consistoriul Bisericii, cu avizul protopopului.

Art. 54 - În fiecare 5 ani, preotul are dreptul la un concediu de studii aprofundate de 6 luni, a cărui împrejurări vor fi reglementate într-un contract de studii încheiat cu Consistoriul Bisericii.

Art.55 - În cazul în care funcția de preot este îndeplinită de o femeie, ea are dreptul la concediu de naștere și îngrijire a copilului, în conformitate cu legislația în vigoare.

Art.56. Salarizarea, asigurarea medicală și pensionarea preotului se desfășoară conform legilor statului, și hotărârilor bisericești în vigoare.

Art.57 - Preotul are obligația morală și oficială de a fi membrul parohiei în care slujește, iar funcționarii centrului eparhial și profesorii de teologie vor fi membrii parohiei de la domiciliu.

Art.58 – (1) Parohia este obligată să asigure preotului locuință de serviciu adecvată și să o întrețină în stare bună.

(2) Preotul este obligat să locuiască în locuința de serviciu și să păstreze starea bună a acesteia.

(3) În cazul în care parohia nu poate să asigure preotului o locuință de serviciu, este obligată să-i acorde sprijin financiar pentru acoperirea chiriilor.

Art.59 - Familia preotului (soț, soție, copii) trebuie să fie de religie unitariană.

Art.60 - În caz de deces al preotului, cheltuielile de înmormântare vor fi suportate cel puțin în jumătate parte de către parohie.

Art.61 - Întrucât preotul este conducătorul spiritual și sufletesc al credincioșilor, se va strădui să obțină încrederea, dragostea și stima acestora. Va lua parte în bucuriile și durerile lor, va fi mângâietorul nenorociților, sfătuitorul celor nedumeriți și prietenul tuturor credincioșilor. Va proceda față de ei în toate problemele private și oficiale cu dragoste și bunăvoință deplină. Viața particulară a preotului va fi ireproșabilă, cu viață conjugală exemplară; în privința gospodăriei casnice și a vestimentației, el va avea în vedere prestigiul funcției. Preotul trebuie să fie un cetățean cinstit, participant al vieții publice, un muncitor al Împărăției Domnului în toate privințele.

Secțiunea a 2 – a

Cantorul

Art.62 - Poate fi cantor doar persoana de religie unitariană, membru a unei parohii, care dispune de o diplomă eliberată de Comisia de Cantori, sau o diplomă echivalentă acceptată de Comisie. Fără aceste condiții, angajarea pe post se poate face doar excepțional și provizoriu.

Art.63 - Alegerea cantorului este reglementată de Regulamentul despre studiile, instruirea, alegerea și numirea preoților, cantorilor și educatorilor de religie ale Bisericii Unitariene, anexă la prezentul Statut. Salarizarea, asigurarea medicală și pensionarea cantorului se desfășoară conform legilor statului, și hotărârilor bisericești în vigoare.

Art.64 - Cantorul va fi instalat în funcție de către protopop; el va depune jurământ la prima adunare generală protopopială.

Art.65 - Sarcinile, drepturile și obligațiile cantorului sunt următoarele:

- a) cu ocazia slujbelor religioase și ceremoniilor, conduce cântarea pe baza cărții de cântece;
- b) dezvoltă cântarea armonioasă a comunității, predă cântece pentru copii, tineri și adulți;
- c) la slujbele din Vinerea Mare va cânta Pasiunea;
- d) organizează și conduce activitatea unui cor în cadrul comunității;
- e) în lipsa preotului va executa sarcinile care i-au fost încredințate;
- f) în activitatea sa, se va conforma regulilor bisericești, sub îndrumarea directă a preotului;
- g) răspunde de ținerea în stare bună a instrumentelor muzicale.

Art.66 – (1) Cantorul nu poate părăsi parohia fără știrea preotului.

(2) Concediul mai lung de trei zile va fi obținut conform art. 49 din prezentul Statut.

(3) Concediul cantorului provizoriu se stabilește de către presbiteriu.

Art.67 - În cazul în care funcția de cantor este îndeplinită de o femeie, ea are dreptul la concediu de naștere și îngrijire a copilului, în conformitate cu legislația în vigoare.

Art.68 - Drepturile și obligațiile cantorului provizoriu se stabilesc de către presbiteriu.

Art.69 - În caz de deces, cheltuielile de înmormântare a cantorului vor fi suportate în cel puțin jumătate parte de către parohie.

Secțiunea a 3 – a

Curatorul

Art.70. Curatorul este ales pe baza de candidatură, prin vot secret de către adunarea generală parohială pe o perioadă de trei ani dintre persoanele care conform articolului 11 au o bună apreciere publică, sunt înțelepți, au o moralitate integă, și sunt cunoscuți despre evlavia lor. Curatorul va ocupa funcția în urma depunerii jurământului în fața adunării generale.

Art.71 - Sarcinile și obligațiile curatorului sunt următoarele:

- a) convoacă, în înțelegere cu preotul, adunarea generală și presbiteriul, prezidând ședința;
- b) supraveghează, împreună cu preotul, casierul și în general persoanele care se implică în problemele averii parohiale. În cadrul supravegheerii problemelor materiale, împreună cu preotul, dar și separat, personal sau printr-o comisie desemnată, verifică gestiunea financiară; aceasta se va referi nu doar la numerarul din casă, ci și la faptul că încasările și plățile să fie regulamentare.
- c) se îngrijește împreună cu presbiteriul de cultivarea terenurilor parohiale, de strângerea recoltei și valorificarea acesteia, de întreținerea și valorificarea pădurilor;
- d) se îngrijește de darea în chirie prin licitație a bunurilor imobile ale parohiei;
- e) declară la termen veniturile bunurilor imobile, depune contestații împotriva impozitelor și taxelor necuvenite, și în general apără interesele patrimoniale ale parohiei în această privință;
- f) supraveghează colectarea în termen și cu exactitate a contribuției credincioșilor, și plata retribuițiilor stabilite pentru funcționarii și angajații parohiei;
- g) se îngrijește de plata în termen a impozitelor pe clădirile parohiale, și de plata contribuției la susținerea eparhiei, contribuției asigurării sociale, și contribuției la susținerea protopopiatului;
- h) sumele încasate sau preluate de el, precum și produsele agricole vor fi depuse în casieria respectiv hambarele parohiei; totodată dispune plata obligațiilor;
- i) se îngrijește de clădirile parohiei și de asigurarea acestora, face propuneri presbiteriului cu privire la reparațiile necesare, și pe baza însărcinării primite le execută sau dispune executarea;
- j) în urma situației prezentate de casier va lua măsurile legale împotriva debitorilor, cu acordul presbiteriului;
- h) în cadrul funcției, curatorul se supune dispozițiilor autorităților bisericești, și va proceda conform reglementărilor bisericești în vigoare.

Art.72 - Curatorul poartă răspundere materială în privința problemelor patrimoniale.

Art.73 - În parohiile mai mici, curatorul poate îndeplini și sarcina casierului.

Secțiunea a 4 – a

Casierul

Art.74 - Casierul este ales de către adunarea generală din rândul membrilor parohiei, care corespund condițiilor articolului 11, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe un termen de trei ani. Va ocupa postul în urma depunerii jurământului în fața adunării generale.

Art.75 - Sarcinile și obligațiile casierului sunt următoarele:

- a) cu ocazia alegerii, preia pe bază de inventar casieria și alte valori de la predecesor;
- b) gestionează banii, valorile și hârtiile de valoare ale parohiei, împreună cu contabilul;

- c) încasează veniturile, arendele curente, chiriile, și le depune pe bază de chitanțe și alte acte justificative. Sub supravegherea preotului, conduce registrul de casă privind încasările și plățile.
- d) se îngrijește de încasarea la termen a tuturor veniturilor, are grijă ca plata salariilor și a altor cheltuieli prevăzute în buget ca să fie plătite conform alocării și la termen. Plăți intermediare se pot face doar pe baza dispoziției curatorului sau a preotului.
- e) banii, valorile și hârtiile de valoare ale parohiei vor fi păstrate la oficiul parohial. Numerarul din casă se va putea păstra în afara oficiului doar pe baza aprobării presbiteriului. În filii, casieria va fi la locuința curatorului, dacă inspecția protopopească nu dispune altfel.
- f) sumele încasate vor fi depuse la casierie în termen de 24 de ore. Soldul de casă nu poate depăși suma prevăzută de normele legale, restul fiind depus la o instituție bancară.
- g) întocmește darea de seamă anuală și o prezintă presbiteriului în vederea luării măsurilor.

Art.76 - Casierul poartă răspundere pentru pagubele cauzate din vina sau omisiunea sa.

Art.77 - Parohia, în caz de nevoie, poate recurge la angajarea unui contabil profesionist.

Secretarul

Art.78 - Secretarul parohiei este ales de către adunarea generală din rândul membrilor parohiei, care corespund prevederilor articolului 11, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe un termen de trei ani. Va depune jurământul în fața adunării generale.

Art.79 - Secretarul conduce procesele-verbale ale adunării generale și presbiteriului, se îngrijește de acestea și le păstrează la oficiul parohial.

Auxiliarii

Art.80 - Auxiliarii sunt aleși de către adunarea generală din rândul membrilor parohiei care coprespund prevederilor articolului 11, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe un termen de trei ani. Vor depune jurământul în fața adunării generale.

Art.81 - Sarcinile și obligațiile auxiliarelor: vor ajuta preotul și curatorul în toate activitățile lor oficiale. Participă la ședințele presbiteriului, în calitate de membri ai acestuia.

Clopotarul

Art.82 - Clopotarul este angajat de către presbiteriu cu contract de muncă, care cuprinde drepturile și îndatoririle lui. Va depune jurământul în fața presbiteriului.

Secțiunea a 5 – a

Lucrătorii sociali

Art.83 - Lucrătorii sociali ai parohiei (educatori de religie, lucrători de caritate, agenți sociali și asistenți medicali, lucrători ai presei scrise și electronice) sunt angajați de către presbiteriu cu contract de muncă, dinte cei astfel calificați. Ei își desfășoară activitatea sub îndrumarea și supravegherea preotului, și prezintă raport presbiteriului la fiecare jumătate de an.

Art.84 - Tot sub îndrumarea preotului își desfășoară activitatea acei lucrători sociali, care sunt angajați pe posturi organizate de către autoritatea bisericească națională sau protopopească. Drepturile și obligațiile lucrătorilor sociali vor fi reglementate de către autoritatea bisericească, care a organizat postul lor.

Secretara

Art.85 - În cazul în care complexitatea administrației parohiale o cere, presbiteriul poate angaja o secretară pentru treburile de birou, de administrație și de organizare. Munca secretarei este îndrumată și supravegheată de către preot, care va informa presbiteriul despre această muncă.

PARTEA a III-a

PROTOPOPIATUL

AUTORITĂȚILE, DEMNITARIII ȘI FUNCȚIONARIII

CAPITOLUL IV.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ A PROTOPOPIATELOR

Art.86 - În scopul administrării, conducerii și al disciplinei, parohiile sunt încadrate în protopopiate. Biserica se compune din șase protopopiate, cu următoarele denumiri și parohii:

I. Protopopiatul Cluj-Turda cuprinde următoarele parohii:

1. Abrud, 2. Mihai Viteazul, 3. Iara, 4. Câmpia Turzii, 5. Vălenii de Arieș, 6. Bădeni, 7. Pietroasa, 8. Chidea, 9. Cojocna, 10. Cluj nr. 1 (Centru), 11. Cluj nr. 2 (Iris), 12. Cluj nr. 3 (Mănăstur), 13. Comșești, 14. Plăiești, 15. Lupeni-Vulcani, 16. Suatu, 17. Cheia, 18. Aiud, 19. Oradea-Bihoria, 20. Petroșani, 21. Cornești, 22. Sândulești, 23. Turda, 24. Tureni, 25. Rimetea, 26. Colțești, 27. Moldovenești, 28. Roșia Montana.

II. Protopopiatul Mureș cuprinde următoarele parohii:

1. Bordoșiu, 2. Bezid, 3. Bezidul Nou-Sângeorgiu de Pădure, 4. Cioc-Sovata, 5. Iceland, 6. Isla, 7. Valea-Miercurea Nirajului, 8. Jacodu, 9. Sângeorgiu de Mureș, 10. Târgu-Mureș nr. 1, 11. Târgu-Mureș nr. 2, 12. Gălești, 13. Sânvasii, 14. Mitrești-Vărgata, 15. Maiad, 16. Roua, 17. Săbed, 18. Gălățeni, 19. Troița-Adrianu Mic, 20. Călușeri, 21. Vadu.

III. Protopopiatul Târnava cuprinde următoarele parohii:

1. Adămuș, 2. Sânmiclăuș, 3. Deaj, 4. Târnăveni, 5. Hărănglab, 6. Dâmbău, 7. Șoard, 8. Delenii, 9. Sânbenedic, 10. Mediaș, 11. Pipea-Nadeș, 12. Sighișoara, 13. Seuca-Suplac.

IV. Protopopiatul Cristuru-Secuiesc cuprinde următoarele parohii:

1. Bodogaia, 2. Crișeni, 3. Cehețel, 4. Cechești, 5. Inlăceni, 6. Filiaș, 7. Firtănuș, 8. Firtușu, 9. Goagiu, 10. Cadaciu, 11. Chedea, 12. Șoimoșul Mic, 13. Cobătești, 14. Corund, 15. Medișor, 16. Simonești, 17. Cristuru-Secuiesc, 18. Mihăileni-Bențid, 19. Nicoleni, 20. Avrămești, 21. Tărcești, 22. Turdeni, 23. Secuieni.

V. Protopopiatul Odorheiu-Secuiesc cuprinde următoarele parohii:

1. Aldea, 2. Miercurea-Ciuc, 3. Ghipeș, 4. Merești, 5. Ionești, 6. Crăciunel, 7. Comănești, 8. Mărtiniș, 9. Sânpaul, 10. Petreni, 11. Satu-Nou, 12. Chinușu, 13. Locodeni, 14. Ocland, 15. Rareș, 16. Dîrjiu, 17. Mujna, 18. Odorheiu-Secuiesc nr. 1, 19. Odorheiu-Secuiesc nr. 2., 20. Vlăhița, 21. Orășeni.

VI. Protopopiatul Treiscaune-Alba de Sus cuprinde următoarele parohii:

1. Racoș, 2. Arcuș, 3. Baraolt, 4. Belin, 5. Brașov nr. 1, 6. Brașov nr. 2, 7. Dopca, 8. Racoșul de Sus, 9. Făgăraș-Sibiu, 10. Calnic, 11. Rupea-Homorod, 12. Chichiș, 13. Aita-Mare, 14. Hoghiz, 15. Valea Crișului, 16. Sfântu-Gheorghe, 17. Sâncraiu-Bod, 18. Sântionlunca-Târgu Secuiesc, 19. Ormeniș, 20. Vârghiș.

Art.87 - Modificarea teritoriului protopopiatelor, pe baza propunerilor protopopiatelor și cu ascultarea parohiilor vizate, este de competența Consistoriului Suprem.

Art.88 - Protopopiatele sunt conduse prin următoarele autorități, comisii și instanțe: Adunarea Generală, Consiliul Protopopesc, Inspekția Protopopească, Comisia de Educație Moral-Religioasă, Comisia de Parteneriat Bisericesc, Contenciosul Administrativ Protopopesc, Contenciosul Disciplinar Protopopesc. Funcționarii și demnitarii protopopiatului sunt: protopopul, curatorul protopopesc, secretarul, directorul relațiilor publice, casierul și consilierul juridic.

CAPITOLUL V.

AUTORITĂȚILE PROTOPOPEȘTI

Secțiunea 1

Adunarea generală

Art.89 - Autoritatea supremă a protopopiatului este adunarea generală.

Art.90 - Membrii adunării generale sunt:

a) din oficiu: protopopul, curatorii protopopești, secretarul, directorul relațiilor publice, casierul, consilierul juridic, preoții parohi, preoții capelani, cantorii definitivați, respectiv câte un reprezentant a organizației protopopiale a asociațiilor moral-religioase. Cantorii provizorii participă la dezbateri fără drept de vot.

b) pe bază de alegeri: câte un reprezentant a fiecărei parohii, a parohiilor asociate, a filiilor și a centrelor diasporale. Parohiile cu număr mare de enoriași trimit câte un reprezentant după fiecare 500 de membri, dar nu mai mult de trei.

Art.91 - Adunarea generală este prezidată din partea clericală de către protopop, iar din partea laică de către curatorul cu vechime mai mare în funcție. În caz de impedimente, protopopul va fi înlocuit de secretarul protopopesc, iar curatorul, de către celălalt curator protopopesc.

Art.92 – (1) Adunarea generală va fi convocată odată în fiecare an, iar la nevoie de mai multe ori cu minim 14 zile înaintea ședinței de către protopop sau locțiitorul său, în înțelegere cu curatorul protopopesc, cu invitație scrisă, incluzând ordinea de zi. Data adunării generale se va stabili în așa fel încât hotărârile care necesită înaintare la Consistoriul Suprem, să ajungă la Consistoriul Bisericii cu două luni înainte de ședință.

(2) La cererea scrisă a cel puțin o treime din numărul total al membrilor, președinții sunt obligați să convoace ședința adunării generale în termen de 30 zile, cu mențiunea ordinii de zi. pe ordinea de zi a ședinței astfel convocate pot figura doar punctele care au constituit cauza convocării.

Art. 93 – Adunarea generală se ține într-o ordine prestabilită în parohii, în cadrul unei slujbe.

Art.94 - După deschiderea lucrărilor, se face apelul celor prezenți, reprezentanții parohiilor, parohiilor asociate, filiilor și diasporelor prezentându-și delegațiile. Membrii din oficiu vor justifica absența în scris. În cazul întrunirii cvorumului, respectiv, jumătate plus unul din membrii, adunarea generală se consideră constituită. Hotărârile se adoptă cu majoritatea simplă a celor prezenți.

Art.95– Competența adunării generale este următoarea:

a) proclamarea hotărârilor Sinodului, Consistoriului Suprem, Consistoriului Bisericii, a episcopului, respectiv a regulamentelor bisericești;

- b) dezbateră raportului protopopului privind viața din protopopiat, despre propășirea sau regresul spiritual și material din parohii, schimbări, evenimente mai importante, pentru perioada de la ședința adunării generale precedente;
- c) dezbateră și acceptarea rapoartelor despre numărul enoriașilor, viața moral-religioasă, pastorația în diasporă și filii, vizitele pastorale, vizitele la bolnavi, situația patrimonială a parohiilor, respectiv bilanțul contabil al protopopiatului;
- d) analiza activității spirituale, moral-religioase, școlare și materiale ale parohiilor;
- e) supravegherea îndeplinirii îndatoririlor de serviciu al funcționarilor, respectiv îndeplinirii sarcinilor demnitarilor; luarea măsurilor în cazul omisiunilor sau procedurilor ilicite ce dăunează intereselor protopopiatului, incluzând stabilirea cuantumului daunelor materiale și morale; dezbateră și decizia asupra moțiunilor de cenzură, înaintate în cazurile mai grave.
- f) avizarea către Consistoriul Suprem a propunerilor de modificare a statutului parohiilor (avansarea filiilor în statut de parohie sau invers, cât și stabilirea relațiilor dintre ele);
- g) sprijinirea activității caritative și diaconice în cadrul parohiilor, susținerea, îndrumarea și supravegherea instituțiilor sociale în proprietatea protopopiatului, și crearea fundațiilor pioase;
- h) urmărirea desfășurării vieții moral-religioase, sprijinirea activității asociațiilor religioase;
- i) alegerea funcționarilor și demnitarilor protopopiatului, a comisiilor, instanțelor și membrilor Sinodului, respectiv Consistoriului Suprem. Protopopul, curatorii protopopești și delegații în Sinod, respectiv Consistoriul Suprem vor depune jurământ în fața Sinodului, respectiv Consistoriului Suprem. Ceilalți aleși depun jurământul, după alegeri, în fața adunării generale.
- j) avizarea problemelor trimise de Consistoriul Bisericii și de Consistoriul Suprem, avizarea textului Statutului și a altor proiecte de lege, respectiv de regulamente, luarea deciziei asupra inițiativelor membrilor adunării generale;
- k) propuneri și inițiative în orice problemă ce privește biserica și școlile ei;
- l) adoptarea bilanțului contabil, respectiv a bugetului protopopiatului;
- m) organizarea sesiunilor Sinodului ținute pe teritoriul protopopiatului;
- n) stabilirea ordinii de zi a adunării generale;
- o) propuneri privind acordarea de titluri onorifice.

Art.96 - Adunarea generală desemnează o comisie formată din trei persoane pentru autentificarea procesului-verbal întocmit la ședință. Autentificarea se va face în termen de 15 zile. Procesul-verbal, precum și hotărârile adoptate se înaintează separat Sinodului, Consistoriului Bisericii și Consistoriului Suprem.

Art.97 - Împotriva hotărârilor adunării generale se poate face contestație în termen de 15 zile de la luarea, respectiv comunicarea hotărârii, după caz. Contestația se înaintează în prima instanță Consistoriului Bisericii, iar în a doua și ultima instanță, Consistoriului Suprem.

Secțiunea a 2 –a

Consiliul protopopesc

Art.98 - Consiliul protopopesc, în calitate de reprezentant al adunării generale, conduce protopopiatul, și se angajează în soluționarea problemelor acestuia. Sediul consiliului se află la oficiul protopopului.

Art.99 - Membrii consiliului sunt: protopopul, curatorii protopopești, directorul relațiilor publice și secretarul protopopiatului, care totodată este și notarul consiliului, precum și referentul pentru educația moral-religioasă, și referentul pentru parteneriat bisericesc.

Art.100 - Pentru a adopta hotărâri valabile de către consiliu, este necesară prezența a cinci membri. Hotărârile se adoptă cu majoritate simplă.

Art.101 - Consiliul este prezidat din partea clericală de către protopop, iar din partea laică de către curatorul protopopesc cu vechime mai mare în funcție.

Art.102 - Consiliul trebuie convocat trimestrial, iar la nevoie oricând, cu minim 7 zile înaintea ședinței de către președinți, cu invitație scrisă, incluzând ordinea de zi. La

cererea scrisă a cel puțin o treime din numărul total al membrilor, președinții sunt obligați să convoace ședința consiliului, cu mențiunea ordinii de zi; pe ordinea de zi a ședinței astfel convocate pot figura doar punctele care au constituit cauza convocării.

Art.103- Consiliul are următoarea competența:

- a) pregătește ordinea de zi a adunării generale, și aduce la îndeplinire hotărârile acesteia;
- b) urmărește activitatea inspecției protopopești și execută sarcinile trasate;
- c) coordonează și supraveghează educația moral-religioasă, și cea misionară din diasporă;
- d) avizează toate rapoartele ce se prezintă adunării generale;
- e) supraveghează și sprijină activitatea asociațiilor moral-religioase;
- f) stabilește indemnizația pentru funcționarii și demnitarii protopopiatului;
- g) veghează asupra ordinii și disciplinei bisericești, investighează plângerile individuale sau parohiale, și ia măsuri în problemele de competența ei. Evidența administrației consiliului se ține de către oficiul protopopesc.

Art.104 - Împotriva hotărârilor Consiliului Protopopesc se poate face contestație în termen de 15 zile de la luarea, respectiv comunicarea hotărârii. Contestația se înaintează în prima instanță adunării generale protopopiale, iar în a doua și ultima instanță, Consistoriului Bisericii.

Secțiunea a 3 –a

Inspecția protopopească

Art.105 - Inspecția protopopească este un organ de supraveghere a vieții moral-religioase, educaționale, administrative și patrimoniale a parohiilor.

Art.106 - Membrii inspecției sunt: protopopul, curatorii protopopești și secretarul. Președintele este protopopul și curatorul protopopesc, notarul este secretarul protopopiatului. Actele inspecției vor fi valabile în prezența a cel puțin 3 membri.

Art.107 – (1) Inspecția va fi efectuată anual, cel târziu până la 15 iunie. Protopopul va anunța parohia despre ziua inspecției cu cel puțin 2 săptămâni înainte. Data inspecției va fi stabilită de comun acord de către protopop, curatorii protopopești și parohie.

(2) Inspecția, după ce în prealabil se întâlnește cu membrii presbiteriului, își va demara lucrările cu ocazia ședinței adunării generale parohiale, în cadrul unei slujbe. Pe durata controlului inspecției, prezența preotului, curatorului, cantorului, casierului și membrilor presbiteriului este obligatorie.

Art.108 - Competența inspecției protopopești:

- a) controlează viața moral-religioasă, situația patrimonială, starea educației moral-religioase și a învățământului confesional, și ia toate măsurile pentru dezvoltarea lor, și corectarea lipsurilor; se îngrijește ca personalul parohiei să îndeplinească cu fidelitate și exactitate slujbele religioase, ținerea registrelor de stare civilă, a evidenței familiilor, a proceselor-verbale, și administrarea arhivei; să trăiască în consens, în pace cu credincioșii și între ei, să nu ducă lipse în retribuție; clădirile parohiale să fie întreținute în bune condiții și cimitirele să fie îngrijite;
- b) cere socoteală cu privire la administrarea regulamentară și cu beneficii a patrimoniului și a caseriei, precum și ținerea exactă a inventarului; verifică utilizarea conform destinației a ajutorului primit de la Consistoriul Bisericii; în caz de neglijență sau abuz, ia măsurile necesare; procedează la fel și în cazul fundațiilor pioase; verifică bilanțul contabil și bugetul parohial, înregistrând în proces-verbal principalele indicatori; verifică lista nominală cu membrii adunării generale parohiale;
- c) cu ocazia adunării generale parohiale, pune întrebările canonice, care se vor nota în procesul-verbal, chiar dacă nu este necesar luarea unor măsuri.

Art.109 - Procesul-verbal al inspecției va fi redactat la fața locului de către secretar în 3 exemplare, câte unul pentru parohie, protopopiat și Consistoriul Bisericii. Anexele procesului-verbal sunt: raportul anual al preotului, lista nominală a credincioșilor cu drept de vot,

situații privind vizitele pastorale, vizitarea bolnavilor, educația moral-religioasă, activitatea din filii și diasporă, cartea de aur, lucrări de construcții-reparații, situația demografică, bilanț contabil și buget, raportul privind relațiile de parteneriat bisericesc, precum și asociațiile moral-religioase.

Art.110 - Inspecția se va deplasa anual și în filii, și va acorda atenție credincioșilor din diasporă, luând măsuri în legătură cu pastorația și educația moral-religioasă a acestora.

Art.111 - Actele oficiale, respectiv actele verificate de către inspecție, vor fi ștampilate cu ștampila protopopului.

Secțiunea a 4 –a

Comisia protopopească de educație moral-religioasă

Art.112 - Adunarea generală a protopopiatului alege dintre membrii săi, pe bază de candidatură, prin vot secret, o comisie formată din 3-6 membrii, pe o perioadă de 4 ani. Președintele comisiei este referentul de educație moral-religioasă, notarul fiind ales dintre membri.

Art.113 - Sarcinile comisiei sunt următoarele:

- a) supravegherea și îndrumarea activității de educație moral-religioasă din parohii;
- b) avizarea raportului referentului de educație moral-religioasă;

Secțiunea a 5 –a

Comisia protopopească de parteneriat bisericesc

Art.114 – (1) Adunarea generală a protopopiatului alege dintre membrii săi cu experiență în domeniu, vorbitori de limbă engleză, pe bază de candidatură, prin vot secret, o comisie formată din 3 până la 6 membrii, pe o perioadă de 4 ani.

(2) Președintele comisiei este referentul de parteneriat bisericesc, notarul fiind ales dintre membri.

Art.115 - Sarcinile comisiei sunt următoarele:

- a.) supravegherea și îndrumarea activității de parteneriat bisericesc din parohii;
- b) avizarea raportului referentului de parteneriat bisericesc;

CAPITOLUL VI.

INSTANȚELE PROTOPOPIATULUI

Contenciosul administrativ al protopopiatului

Art.116 - Constituirea, competența, procedura contenciosului administrativ al protopopiatului sunt reglementate de Regulamentul contenciosului administrativ al Bisericii.

Comisia de disciplină protopopială

Art.117 - Constituirea, competența și procedura comisiei de disciplină al protopopiatului sunt reglementate prin Regulamentul disciplinar al Bisericii.

CAPITOLUL VII.

FUNCȚIONARII ȘI DEMNITARII PROTOPOPIATULUI

Secțiunea 1

Protopopul

Art.118 – (1) Protopopul este ales de către adunarea generală protopopească pe bază de candidatură, prin vot secret, din rândul preoților parohi, pe o perioadă de 4 ani, putând fi reales de două ori.

(2) Adunarea generală va înainta Consistoriului Suprem, prin intermediul Consistoriului Bisericii, rezultatul alegerii pentru confirmare, protopopul depunând jurământul în fața Consistoriului Suprem.

(3) Protopopul va prelua oficiul de la predecesor după o perioadă de 30 zile.

(4) Protopopul este funcționarul și demnitarul cleric al protopopiatului; în afară de el, purtarea concomitentă a calității de funcționar și demnitar este incompatibilă.

Art.119 - Funcția de protopop devine vancantă:

- a) la expirarea mandatului de 4 ani, sau prin deces, demisie sau demitere disciplinară;
- b) dacă protopopul se transferă ca preot în alt protopopiat.

Art.120- Sarcinile și obligațiile protopopului sunt următoarele:

- a) convoacă, împreună și în înțelegere cu curatorul protopopesc mai vechi în funcție, adunarea generală, consiliul protopopesc și conferința curatorilor și presbiterilor, tot împreună prezidând ședințele. Convoacă adunarea preoților și prezidează ședințele acestuia.
- b) este membru din oficiu al Consistoriului Bisericii, al Consistoriului Suprem, a adunării generale, consiliului și inspecției protopopești, al Contenciosului administrativ și a Comisiei disciplinare protopopești. În cazul unor impedimente este înlocuit de secretarul protopopiatului.
- c) reprezintă protopopiatul, la fel ca curatorul protopopesc, în fața autorităților și instanțelor;
- d) întocmește ordinea de zi a adunării generale, și o prezintă consiliului pentru avizare;
- e) împreună cu curatorul și consiliul protopopesc, supraveghează problemele moral-religioase, administrative și patrimoniale ale parohiilor;
- f) ia măsuri, împreună cu curatorul, despre alegerea funcționarilor și demnitarilor;
- g) în cazul vacanței într-o parohie, însărcinează un preot cu administrarea interimă a acesteia, și se îngrijește ca preotul interim să preia, pe bază de inventar, bunurile parohiei;
- h) se îngrijește de suplinirea preoților aflați în concediu;
- i) se îngrijește de suplinirea funcționarilor parohiali și protopopești suspendați din funcție;
- j) instalează noul preot, care pe bază de inventar preia de la preotul locuitor interim bunurile mobile și imobile a parohiei, în fața protopopului sau împuternicitului său și a presbiteriului, încheind un proces-verbal de predare-primire;
- k) este supervisorul direct al funcționarilor protopopiatului și a parohiilor, este executantul hotărârilor adunării generale și a consiliului protopopesc, Consistoriului Bisericii, Consistoriului Suprem și al episcopului;
- l) informează autoritățile protopopiale și preoții despre reprezentarea protopopiatului în fața autorităților bisericești, cât și despre participarea la alte evenimente;
- m) supraveghează ca în parohii, slujbele religioase și ceremoniile să fie săvârșite conform reglementărilor, iar funcționarii parohiilor să-și îndeplinească sarcinile cu conștiinciozitate;
- n) înaintează, cu aviz, cererile parohiilor și credincioșilor adresate Consistoriului Bisericii sau episcopului;

- o) desemnează preotul pentru slujbele din cadrul ședinței adunării generale;
- p) supraveghează arhiva, biblioteca și caseria protopopiatului;
- q) are dreptul, împreună cu consiliul protopopesc, să pună în mișcare acțiunea disciplinară împotriva funcționarului în culpă, în cazul abuzurilor grave suspendând persoana;
- r) cheltuielile aferente activității protopopiale vor fi suportate din bugetul protopopiatului.

Art.121 - Sarcinile și obligațiile protopopului ca preot sunt reglementate în capitolul III, articolul 47-57. În cursul îndeplinirii obligațiilor va aplica dispozițiile prevăzute pentru preoți.

Art.122 - Ștampila protopopului cuprinde inscripția: **Oficiul Protopopiatului Unitarian** _____.

Secțiunea a 2 – a

Curatorul protopopiatului

Art.123 - . Adunarea generală a protopopiatului alege doi curatori protopopești dintre laicii evlavioși, care corespund condițiilor articolului 11, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 4 ani. Pot fi realeși de două ori. Rezultatul alegerii va fi comunicat Consistoriului Suprem prin intermediul Consistoriului Bisericii pentru confirmare, curatorul protopopesc depunând jurământul în fața Consistoriului Suprem. Va prelua oficiul de la predecesorul său după o perioadă de 30 zile.

Art.124 - În problemele de competența curatorilor protopopești, măsurile necesare vor fi luate de către cel mai vechi în funcție. În cazul conflictelor de interese sau alte impedimente, măsurile vor fi luate de către celălalt curator protopopesc.

Art.125 - Sarcinile și obligațiile curatorului protopopesc sunt următoarele:

- a) convoacă, împreună și în înțelegere cu protopopul, adunarea generală, consiliul protopopesc și conferința curatorilor și presbiterilor, tot împreună prezidând ședințele;
- b) în procesul alegerii preoților, procedează conform regulamentului, în acord cu protopopul
- c) prezidează Comisia disciplinară și Contenciosul administrativ protopopesc în cauzele funcționarilor, iar în celelalte cauze în cazul imposibilității prezenței protopopului;
- d) este membru din oficiu al Consistoriului Suprem, al adunării generale, consiliului și inspecției protopopești, al Comisiei disciplinare și al Contenciosului administrativ protopopesc;
- e) împreună cu protopopul și consiliul protopopesc, supraveghează problemele moral-religioase, administrative și patrimoniale ale parohiilor;
- f) reprezintă protopopiatul, la fel ca protopopul, în fața autorităților și a instanțelor;
- g) ia măsuri, împreună cu protopopul, cu privire la alegerea funcționarilor și demnitarilor;
- h) după îndeplinirea sarcinilor ce îi revin, va depune actele cauzei în arhiva protopopiatului;
- i) cheltuielile aferente activității curatoriale vor fi suportate din bugetul protopopiatului.

Secțiunea a 3 – a

Secretarul

Art.126 - Secretarul este ales de către adunarea generală protopopească pe bază de candidatură, prin vot secret, din rândul preoților parohi, pe o perioadă de 4 ani, putând fi reales de două ori. După alegere, depune jurământul în fața adunării generale, și va ocupa funcția.

Art.127 - Sarcinile și obligațiile secretarului sunt următoarele:

- a) este locțiitorul protopopului în conducerea protopopiatului, adunării generale, consiliului protopopesc, inspecției protopopești, și cu ocazia adunării generale electorale din parohii;

- b) înlocuiește protopopul, dacă acesta nu poate fi prezent la ședințele Consistoriului Suprem și a Consistoriului Bisericii;
- c) prezidează inspecția protopopească în parohia protopopului;
- d) întocmește procesul-verbal a adunării generale, al consiliului și inspecției protopopești;
- e) se îngrijește de procesele-verbale, păstrează documentele, iar după utilizare le depune la arhiva protopopească. Retribuția lui va fi stabilită de către adunarea generală.
- f) cheltuielile aferente activității vor fi suportate din bugetul protopopiatului.

Secțiunea a 4- a

Directorul relațiilor publice

Art.128 - Directorul relațiilor publice este ales din rândul preoților parohi, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de patru ani. Poate fi reales de două ori. După alegere depune jurământul în fața adunării generale, și va ocupa funcția.

Art.129 - Sarcinile și obligațiile directorului sunt următoarele:

- a) supraveghează respectarea Statutului în cadrul protopopiatului;
- b) reprezintă protopopiatul în cauze disciplinare în calitate de acuzator, și procedează conform regulamentului;
- c) supraveghează respectarea legilor și a regulamentelor, respectiv ordinii de ședințe;
- d) cheltuielile aferente activității vor fi suportate din bugetul protopopiatului.

Secțiunea a 5 – a

Referentul de educație moral-religioasă (EMR)

Art.130 - Referentul de educație moral – religioasă, denumit în continuarea „EMR”, este ales de către adunarea generală, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de patru ani.

EMR poate fi reales de două ori. După alegere, EMR depune jurământul în fața adunării generale, apoi va ocupa funcția sa.

Art.131 – EMR are următoarele sarcini și obligații:

- a) supraveghează educația moral-religioasă a elevilor și tinerilor unitarieni, controlează activitatea de educație moral-religioasă din parohii;
- b) centralizând informațiile din rapoartele parohiilor, întocmește un raport cu concluzii despre activitatea de educație moral-religioasă, și îl prezintă adunării generale protopopești;
- c) supraveghează activitatea asociațiilor moral-religioase în parohii;
- d) avizează toate problemele de educație din cadrul protopopiatului;
- e) cheltuielile aferente activității vor fi suportate din bugetul protopopiatului.

Secțiunea a 6 – a

Casierul

Art.132 - Casierul este ales de către adunarea generală din rândul preoților parohi, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de patru ani. Poate fi reales de două ori. După alegere depune jurământul în fața adunării generale, și va ocupa funcția.

Art.133 - Sarcinile și obligațiile casierului sunt următoarele:

- a) după alegerea în funcție, preia casieria și alte valori ale protopopiatului;
- b) gestionează fondurilor protopopiatului pe baza îndrumărilor adunării generale, și întocmește execuția bugetară, cu acte justificative;
- c) are răspundere materială pentru sumele și valorile date în administrarea lui, și pentru pagubele pricinuite prin omisiuni proprii. Retribuția lui va fi stabilită de către adunarea generală.
- d) cheltuielile aferente activității vor fi suportate din bugetul protopopiatului.

Secțiunea a 7 – a

Consilierul juridic

Art.134 - Consilierul juridic este ales din rândul credincioșilor cu studii juridice, care corespund prevederilor articolului 11, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de patru ani. După alegere depune jurământul în fața adunării generale, și va ocupa funcția.

Art.135 - Sarcinile și obligațiile consilierului juridic sunt următoarele:

- a) reprezintă, pe bază de împuternicire, parohiile și protopopiatul în fața autorităților și a instanțelor judecătorești;
- b) acordă asistență juridică parohiilor și protopopiatului;
- c) cheltuielile aferente activității vor fi suportate din bugetul protopopiatului.

Secțiunea a 8 – a

Referentul parteneriatelor bisericești

Art.136 - Referentul este ales de către adunarea generală din rândul preoților parohi vorbitori de limbă engleză, cu experiență în domeniul parteneriatelor bisericești, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de patru ani. Poate fi reales de două ori. După alegere depune jurământul în fața adunării generale, și va ocupa funcția.

Art.137 - Sarcinile și obligațiile referentului sunt următoarele:

- a.) urmărește și ajută relațiile de parteneriat bisericesc ale parohiilor;
- b) prezintă un raport anual Consiliului de Parteneriat Bisericesc, respectiv adunării generale protopopești, despre relațiile de parteneriat.

Secțiunea a 9 – a

Referentul pentru tineret

Art.138 - Referentul pentru tineret este ales din rândul credincioșilor cu experiență în domeniul tinerilor, care corespund prevederilor art. 11, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de patru ani. După alegere depune jurământul în fața adunării generale, și va ocupa funcția.

Art.139 - Sarcina referentului este să ajute înființarea, respectiv activitatea asociațiilor de tineret, și să contribuie la participarea activă a tinerilor în viața comunității parohiei. Pentru acestea, el colaborează cu conducătorii asociațiilor de tineret din protopopiat, cu reprezentanții teritoriali ai Asociației Naționale de Tineret David Ferenc, respectiv cu conducerea parohiilor. Prezintă un raport anual adunării generale protopopești despre activitatea de tineret a protopopiatului.

AUTORITĂȚILE SUPREME ALE BISERICII, INSTANȚELE, INSTITUȚIILE, ORGANIZAȚIILE, FUNCȚIONARII ȘI DEMNITARII EI

CAPITOLUL VIII.

AUTORITĂȚILE SUPREME ALE BISERICII

Art.140 - Autoritățile supreme sunt: Sinodul, Consistoriul Suprem și Consistoriul Bisericii.

Secțiunea 1

Sinodul

Art.141 - Sinodul este organul legiuitor suprem al bisericii.

Art.142 - Sinodul este compus din membri clerici și laici în număr egal. La începutul fiecărui mandat, membrii Sinodului depun jurământul de credință.

Art.143 - Membrii Sinodului sunt:

- a) din oficiu: episcopul, curatorii generali, vicarul, directorul relațiilor publice, preoții, profesorii de teologie clericali, funcționarii centrului eparhial clericali, educatorii de religie clericali;
- b) pe bază de alegere: laici care corespund condițiilor art. 11, aleși de către adunarea generală protopopială, pe bază de candidatură, prin vot secret, pentru o perioadă de 6 ani. Numărul membrilor laici va fi stabilit cu ocazia fiecărei alegeri de către Consistoriul Bisericii pe protopopiate, în concordanță cu numărul preoților parohi, profesori clericali de teologie, funcționari clericali ai centrului eparhial și educatori de religie clericali din protopopiatul respectiv.

Art.144 - Sinodul este prezidat de către episcop și curatorul general mai vechi în funcție. În caz de impedimente, episcopul este înlocuit de vicar, iar curatorul de către celălalt curator general. Dacă totuși se mai ivesc impedimente, înlocuitorii vor fi din partea clericală protopopul prezent mai vechi în funcție, iar din partea laică curatorul protopopial prezent mai vechi în funcție.

Art.145 - Notarul Sinodului este vicarul. În caz de impedimente, Sinodul va desemna notarul.

Art.146 - Referenții Sinodului sunt consilierii centrului eparhial.

Art.147 - Pentru constituirea regulamentară a Sinodului este necesară prezența a cel puțin jumătate din membrii, iar adoptarea de hotărâri valabile se face cu votul majorității simple a celor prezenți (jumătate + 1 vot). În cazul în care Sinodul nu corespunde cerințelor de constituire, el va fi convocat de către episcop și curator general prin anunț verbal din nou, pentru ziua următoare, cu ordinea de zi identică, fiind considerat ca valabil constituit indiferent de numărul celor prezenți.

Art.148- Competența Sinodului este următoarea:

- a) alegerea și înscăunarea episcopului;
- b) investirea preoților;
- c) în privința adoptării de norme juridice bisericești;
- d) adoptarea, promulgarea și modificarea Statutului;
- e) adoptarea și modificarea Statutului Facultății Unitariene a Institutului Teologic Protestant
- f) stabilirea cărții de liturghie și ceremonie a slujbelor religioase;
- g) adoptarea, respectiv modificarea catehismului și a manualelor de educație religioasă;
- i) stabilirea sărbătorilor religioase;

Art.149 - Sesiunile Sinodului se țin din trei în trei ani, sau la nevoie, în protopopiate. Stabilirea datei, convocarea și administrația Sinodului se realizează de către

Consistoriul Bisericii. La cererea motivată scrisă a cel puțin un sfert din numărul total al membrilor, Consistoriul este obligat să convoace ședința Sinodului în termen de 60 zile; pe ordinea de zi a ședinței astfel convocate pot figura doar punctele care au constituit cauza convocării.

Art.150 - Ordinea și modalitățile dezbaterilor se stabilesc prin regulamentul ședințelor.

Art.151 - Procesul-verbal al Sinodului este autentificat de o comisie formată din trei membrii.

Art.152 - Ștampila Sinodului conține inscripția Sinodul Bisericii Unitariene din Transilvania, la mijloc fiind plasat emblema bisericii.

Secțiunea a 2- a

Consistoriul Suprem

Art.153 -. Consistoriul Suprem este principalul organ de guvernare a bisericii. Sediul Consistoriului Suprem este la Cluj, dar poate fi convocat și în alte parte.

Art.154 - Membrii Consistoriului Suprem sunt:

a) din oficiu: episcopul, curatorii generali, vicarul, directorul relațiilor publice, protopopii, curatorii protopopești, reprezentantul Facultății Unitariene al Institutului Teologic Protestant, directorii Liceelor Teologice Unitariene, reprezentanții asociațiilor moral-religioase, președinții comisiilor permanente de pe lângă Consistoriul Bisericii și vicepreședintele comisiei economice.

b) 110 membrii aleși de către adunările generale ale protopopiatelor pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 6 ani, în funcție de numărul credincioșilor din protopopiat (în proporție de 40 clerici și 70 laici). La începutul fiecărui mandat, membrii Consistoriului Suprem depun jurământul de credință.

Art.155 - Poate fi membru în Consistoriul Suprem doar persoana care corespunde condițiilor prevăzute de art. 11. Dacă există contestație împotriva alegerii unui membru, Consistoriul Bisericii, din oficiu sau pe bază de apel, cercetează problema, și va decide în fond. Persoana care pe durata mandatului lipsește de două ori în mod nejustificat de la ședințele Consistoriului Suprem, este considerată demisionată.

Art.156 - Consistoriul Suprem este prezidat de către episcop și curatorul general mai vechi în funcție. În caz de impedimente episcopul va fi înlocuit de vicar, iar curatorul general mai vechi în funcție de celălalt curator general. Dacă totuși se mai ivesc impedimente, înlocuitorii vor fi din partea clericală protopopul prezent mai vechi în funcție, iar din partea laică curatorul protopopesc prezent mai vechi în funcție.

Art.157 - Notarul Consistoriului Suprem este vicarul. În caz de impedimente, Consistoriul Suprem va desemna un notar.

Art.158 - Referenții Consistoriului Suprem sunt consilierii centrului eparhial.

Art.159 - Pentru constituirea regulamentară a Consistoriului este necesară prezența a cel puțin jumătate din membrii, iar adoptarea de hotărâri valabile se face cu votul majorității simple a celor prezenți (jumătate + 1 vot). În cazul în care Consistoriul nu corespunde cerințelor de constituire, el va fi convocat de către episcop și curator general prin anunț verbal din nou, pentru ziua următoare, cu ordine de zi identică, fiind considerat ca valabil constituit indiferent de numărul celor prezenți.

Art.160 - Competența Consistoriului Suprem este următoarea:

a) cu privire la adoptarea de norme juridice bisericesti:

- adoptarea, promulgarea și modificarea regulamentelor privind biserica, școlile, educația moral-religioasă, instituțiile caritative, unitățile economice, și diversele instituții și asociații;

- adoptarea regulamentului de organizare și funcționare a centrului eparhial;

b)cu privire la conducerea bisericii:

- dezbateră și însușirea rapoartelor episcopului, al Consistoriului Bisericii, a asociațiilor moral-religioase, a Casei de Pensii și a liceelor teologice, respectiv aprobarea măsurilor luate pe parcursul anului;
- verificarea și aprobarea bugetului și al bilanțului contabil a parohiilor, protopopiatelor, centrului eparhial și a fundațiilor;
- exercitarea supravegherii supreme asupra Facultății Unitariene al Institutului Teologic Protestant, a școlilor confesionale și a altor instituții de învățământ;
- exercitarea supravegherii supreme asupra instituțiilor caritative bisericești;
- înființarea sau desființarea de parohii, schimbarea statutului parohiilor în parohii asociate sau filii, ori a filiilor în parohii asociate sau parohii, precum și calificarea apartenenței diasporelor;
- fondarea, susținerea sau desființarea unor instituții de învățământ și internate de graduri diferite; fondarea, susținerea sau desființarea unor instituții și asociații caritative sau de alt scop;
- alegerea și primirea jurământului curatorilor generali, vicarului, directorului relațiilor publice, curatorilor școlari, membrilor Consistoriului Bisericii, membrilor comisiilor permanente, Contenciosului administrativ protopopial și național, a Comisiei disciplinare protopopiale și naționale, a Comisiei pentru supravegherea bibliotecii mari, a Comisiei pentru supravegherea arhivei centrale, a Comisiei de calificare al preoților, al Consiliului de conducere a casei de pensii; confirmarea alegerii consilierilor, al contabilului-șef, al decanului și profesorilor Facultății Unitariene al Institutului Teologic Protestant, al directorilor liceelor teologice;
- supravegherea îndatoririlor de serviciu și morale ale funcționarilor și demnitarilor bisericești; adoptarea unor măsuri în cazul unor omisiuni sau soluții contrare intereselor parohiei, incluzând și modul, respectiv quantumul de despăgubiri; în cazuri grave, dezbateră și decizia asupra unor moțiuni de cenzură;
- confirmarea alegerii și primirea jurământului protopopilor și al curatorilor protopopești;
- controlul gestionării fundațiilor bisericești și școlare conform voinței fondatorilor, luarea de măsuri de gestionare optimă a fundațiilor cu scop general;
- sprijinirea materială a Casei de Pensii, la nevoie;
- avizarea vânzării, cumpărării, construirii și demolării de imobile, acceptarea sau refuzarea de moșteniri și fundațiuni;
- acordarea de titluri onorifice; propunerea de titluri se va face de către autoritatea bisericească competentă să aleagă titularii respectivelor funcții;
- în general, urmărirea dezvoltării vieții bisericești și promovarea ei;
- întreținerea relațiilor interconfesionale;
- întreținerea relațiilor cu Asociația Internațională pentru Libertatea Religioasă (IARF) și Consiliul Internațional Unitarian Universalist (ICUU);
- se îngrijește de legăturile cu organizații internaționale bisericești de ajutoare;
- adoptarea unor poziții în problemele actuale ale vieții publice ce afectează Biserica;
- dezbateră înaintărilor introduse în scris de către oricare dintre membri, susținut de alți 10 membri ai Consistoriului Suprem;
- utilizarea, pentru realizarea scopurilor bisericii, a mijloacelor mass-media (presă, radio, televiziune), respectiv întocmirea strategiei media a bisericii.

Art.161 – (1) Consistoriul Suprem desemnează din rândul membrilor săi Comisia Consistoriului Suprem, compusă din 9 membri ordinari (5 clerici și 4 laici) și 3 membrii supleanți (un cleric și 2 laici), care nu sunt membri în Consistoriul Bisericii, sau nu sunt funcționarii sau demnitarii bisericii. Fiecare membru poate fi reales odată. Comisia analizează și avizează în prealabil probleme de pe ordinea de zi a ședinței, și prezintă un raport Consistoriului Suprem.

(2) Comisia Consistoriului Suprem poate cere informații și date de la membrii Consistoriului Bisericii, funcționarii centrului eparhial; are acces la conținutul documentelor, și poate apela la ajutorul unor experți în vederea susținerii muncii ei.

Art.162 - Consistoriul Suprem are o sesiune anuală, iar la nevoie, mai multe. La cererea motivată scrisă a cel puțin un sfert din numărul total al membrilor, Consistoriul

Bisericii este obligat să convoace ședința Consistoriului Suprem în termen de 30 zile; pe ordinea de zi a ședinței astfel convocate pot figura doar punctele care au constituit cauza convocării.

Art.163 - Dacă însuși Consistoriul Suprem nu dispune în acest sens, data sesiunii va fi stabilită de Consistoriul Bisericii, care va face și convocarea membrilor.

Art.164 -. Procedura și ordinea dezbaterilor se stabilește prin regulamentul de ședință.

Art.165-Autentificarea procesului-verbal se face de către o comisie formată din 3 membri.

Art.166 - Procesele-verbale ale sesiunilor Consistoriului Suprem vor fi publicate.

Art.167 - Ștampila Consistoriului Suprem conține inscripția Consistoriul Suprem al Bisericii Unitariene, la mijloc fiind plasată emblema bisericii.

Secțiunea a 3- a

Consistoriul Bisericii

Art.168 - Consistoriul Bisericii conduce Biserica reprezentând Sinodul și Consistoriul Suprem, și dispune în toate problemele. Sediul Consistoriului este la Cluj.

Art.169- Membrii Consistoriului Bisericii sunt următoarele:

a) din oficiu: episcopul, curatorii generali, vicarul, directorul relațiilor publice, protopopii, reprezentantul Facultății Unitariene al Institutului Teologic Protestant, directorii Liceelor Teologice Unitariene, reprezentanții asociațiilor moral-religioase, președinții comisiilor permanente de lângă Consistoriul Bisericii și vicepreședintele comisiei economice;

b) 15 membrii aleși de către Consistoriul Suprem pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 6 ani (în proporție de 7 clerici și 8 laici). Persoana aleasă, care pe durata mandatului lipsește de două ori în mod nejustificat de la ședințele Consistoriului, este considerată demisionată.

Art.170 - Președinții Consistoriului sunt episcopul și curatorul general mai vechi în funcție; în caz de impedimente, episcopul este înlocuit de vicar, iar curatorul general mai vechi în funcție de către celălalt curator general, sau un membru laic desemnat de Consistoriul Bisericii.

Art.171 - Notarul este vicarul. În caz de impedimente Consistoriul va desemna un notar.

Art.172 - Referenții Consistoriului sunt consilierii centrului eparhial.

Art.173 - Pentru constituirea regulamentară a Consistoriului este necesară prezența a cel puțin jumătate din membri, iar adoptarea de hotărâri valabile se face cu votul majorității simple a celor prezenți (jumătate + 1 vot). În cazul în care Consistoriul nu corespunde cerințelor de constituire, el va fi convocat de către episcop și curator general prin anunț verbal din nou, pentru aceeași zi, cu ordine de zi identică, fiind considerat ca valabil constituit indiferent de numărul celor prezenți.

Art.174 - Competența Consistoriului Bisericii este următoarea:

a) aducere la îndeplinire a hotărârilor Sinodului și ale Consistoriului Suprem; în cazul în care circumstanțele executării impun modificări, în mod excepțional și sub răspundere proprie, are dreptul ca până la întrunirea Consistoriului Suprem, să modifice hotărârile;

b) pregătește problemelor, proiectelor și propunerilor de competența Sinodului și a Consistoriului Suprem referitoare la Statutul bisericii, legi, ordine și regulamente interne;

c) avizează și înaintează la Consistoriul Suprem a regulamentelor Facultății Unitariene al Institutului Teologic Protestant, respectiv instituțiilor de învățământ;

d) supravegherea vieții și activității moral-religioase din parohii și protopopiate:

- analizează procesele-verbale ale inspecției și ale adunării generale protopopiale, luarea măsurilor ce se impun, și adoptarea de dispoziții în problemele care se ivesc între timp;

- asigură educației moral-religioase al tinerilor din învățământ, și al celor confirmați;
- autorizează și supraveghează activității asociațiilor moral-religioase;
- e) inițierea și coordonarea unor activități spirituale, literare și practice legate de viața internă a bisericii, care slujesc întărirea vieții moral-religioase, dezvoltarea, apărarea și difuzarea acesteia;
- f) urmărirea, îndrumarea și perfecționarea pregătirii preoților și al cantorilor;
- g) supraveghează ținerea programelor de rugăciuni și a altor activități pentru copii, tineri și adulții;
- h) se preocupă de misiunea internă, și editarea și difuzarea literaturii legate de aceasta;
- i) supravegherea Facultății Unitariene al Institutului Teologic Protestant, și a școlilor confesionale; confirmarea alegerii decanului și profesorilor Facultății Unitariene al Institutului Teologic Protestant, precum și al directorilor liceelor teologice;
- j) se preocupă de ordinea și disciplina bisericească, conform legislației în vigoare;
- k) autorizarea vânzării, cumpărării, construirii și demolării de imobile, cu confirmarea ulterioară al Consistoriului Suprem; pregătirea acceptării sau refuzării de moșteniri și fundațiuni;
- l) ia măsuri juridice necesare pentru păstrarea patrimoniului bisericii, și recuperării acestuia;
- m) controlul gestionării fondurilor parohiale, protopopești și centrale:
  1. asigurarea salarizării preoților de către parohii; la nevoie se preocupă de completare;
  2. aprobarea bugetelor și al bilanțului contabil;
  3. aprobarea contractelor de vânzare-cumpărare imobiliare și de credit ale parohiilor;
  4. aprobarea planurilor de construcții, al devizelor și a executării, conform legislației;
- n) comunicarea actelor normative în vigoare organelor bisericești interesate, întocmirea materialelor ce se înaintează organelor de stat;
- o) angajarea, salarizarea personalului centrului eparhial; calificarea funcționarilor principali
- p) supravegherea respectării regulamentului de organizare al centrului eparhial;
- q) soluționarea nevoilor urgente și extraordinare ale bisericii;
- r) verificarea administrației centrului eparhial, și al registrului, arhivei, bibliotecii, editurii, remedierea și eliminarea anumitor lipsuri sau nereguli;
- s) întreținerea relațiilor interconfesionale;
- ș) întreținerea relațiilor cu bisericile partenere din străinătate, Asociația Internațională pentru Libertatea Religioasă (IARF) și Consiliul Internațional Unitarian Universalist (ICUU);
- t) se îngrijește de legăturile cu organizații internaționale bisericești de ajutoare;
- ț) adoptarea unor poziții în problemele actuale ale vieții publice ce afectează Biserica;
- u) convocarea membrilor Sinodului și al Consistoriului Suprem, cu 14 de zile înaintea datei stabilite, cu comunicarea ordinii de zi și a materialelor de ședință;
- w) luarea de măsuri cu privire la activitatea episcopului căruia i-a expirat mandatul și încă nu este pensionabil;
- y) dezbateră înaintărilor introduse în scris de către oricare dintre membri;
- z) comunică hotărârile luate, în termen de 30 zile, celor interesați.

Art.175 - Consistoriul își ține ședințele trimestrial, iar la nevoie, oricând. Ședințele vor fi convocate de către președinție, cu 14 zile înainte de ziua ședinței, cu comunicarea ordinii de zi. La cererea motivată scrisă a cel puțin un sfert din numărul total al membrilor, președinția este obligată să convoace ședința Consistoriului în termen de 15 zile; pe ordinea de zi a ședinței astfel convocate pot figura doar punctele care au constituit cauza convocării.

Art.176 - Ștampila Consistoriului conține inscripția Consistoriul Bisericii Unitariene din Transilvania, la mijloc având emblema bisericii.

Art.177 - Cheltuielile Consistoriului, cât și a comisiilor permanente ale acestuia, vor fi acoperite din bugetul central al bisericii.

Art.178 - Membrii Consistoriului au răspundere materială pentru pagubele produse prin adoptarea unor hotărâri, sau prin omisiune. Modalitatea și valoarea despăgubirilor va fi stabilită de către Consistoriul Suprem, în funcție de caracterul și valoarea pagubei create.

Nu sunt obligați la despăgubiri acei membri care au votat împotriva adoptării hotărârii păgubitoare, dacă acesta s-a consemnat nominal în procesul-verbal.

Art.179 - Împotriva hotărârilor Consistoriului se poate face contestație în termen de 15 zile de la adoptare sau comunicare. Contestația se înaintează Consistoriului General, care este obligat să o pună în discuție la prima lui ședință.

Art.180 – (1) Între ședințele Consistoriului, administrația bisericii va fi coordonată de către președinție. Președinția este compusă din episcop, curatorii generali, vicarul și directorul relațiilor publice. Sunt membri consultativi ai președinției consilierii și contabilul-șef, respectiv în caz de competență proprie, protopopii.

(2) Pentru constituirea regulamentară a președinției este necesară prezența al cel puțin 3 membrii, iar adoptarea de hotărâri valabile se face cu votul majorității simple al celor prezenți.

(3) Competența președinției este de a executa hotărârile și ordinele Consistoriului, pregătirea și avizarea ordinii de zi pentru ședința Consistoriului, respectiv luarea de măsuri în perioada dintre două ședințe ale Consistoriului.

(4) Președinția își ține ședința ocazional, dar cel puțin odată pe lună.

(5) Ședințele vor fi convocate verbal de către episcop, care va și prezida ședințele. Președintele va înainta obligatoriu un raport Consistoriului despre măsurile luate în baza competenței sale.

(6) Împotriva hotărârilor președinției se poate face contestație în termen de 15 zile de la executare sau comunicare.

(7) Contestația se înaintează în prima instanță Consistoriului Bisericii, iar în a doua instanță, Consistoriului Suprem.

Secțiunea a 4 – a

Comisiile permanente ale Consistoriului Bisericii

Art.181 - Consistoriul Suprem înființează pe lângă Consistoriul Bisericii următoarele comisii permanente de specialitate, cu scopul avizării problemelor cu privire la:

- a) Scaunul episcopal;
- b) Comisia de misiune;
- c) Comisia de educație moral-religioasă și învățământ;
- d) Comisia economică;
- e) Comisia financiară;
- f) Comisia juridică;
- g) Comisia mass-media;
- h) Comisia de editură și tipografie.

Art.182 – (1) Comisiile permanente de specialitate au dreptul la inițiativă independentă.

(2) Comisiile permanente de specialitate sunt obligate să analizeze cauzele ce le-au fost repartizate și să adopte propuneri în scris, care, împreună cu documentele cauzei, vor fi înaintate Consistoriului Bisericii. Activitatea administrativă a comisiilor se realizează de către centrul eparhial.

Art.183 - Persoana aleasă într-una dintre comisii, care pe durata mandatului lipsește de două ori în mod nejustificat de la ședințe, este considerată demisionată.

Art.184 - Pe lângă comisiile permanente listate, Consistoriul Suprem poate înființa la nevoie și alte comisii. Hotărârile referitoare la aceste comisii trebuie să cuprindă competența exactă, termenul de existență și compunerea personală.

Scaunul episcopal

Art.185 –(1) Membrii Scaunului sunt din oficiu episcopul și protopopii, durata calității lor de membru fiind aceea a demnității de bază. Președintele Scaunului este episcopul, notarul fiind ales dintre membrii. Ședințele vor fi ținute înainte de ședințele Consistoriului Bisericii, iar la nevoie, oricând.

(2) Sarcinile scaunului episcopal sunt următoarele:

- a) avizează problemele Consistoriului Bisericii, Consistoriului Suprem și a Sinodului;
- b) analizează activitatea parohiilor și a protopopiatelor;
- c) dezbate problemele legate de activitatea altor autorități bisericești, și de evenimente;

Comisia de misiune

Art.186 – (1) Membrii comisiei de misiune sunt următorii:

- a) din oficiu: vicarul, consilierul administrativ și secretarii protopopiali;
- b) prin alegere: 6 membri aleși de către Consistoriul Suprem dintre credincioșii clerici, pe bază de candidatură, prin vot secret, pentru o perioadă de 6 ani.

(2) Președintele comisiei de misiune este vicarul, iar referentul și notarul este consilierul administrativ.

(3) Procesul-verbal a ședinței comisiei de misiune va fi prezentat la prima ședință a Consistoriului Bisericii.

(4) Sarcinile comisiei de misiune sunt următoarele:

- a) avizează și sprijină toate problemele spirituale, literare și practice în legătură cu viața internă a bisericii, care slujesc întărirea, dezvoltarea, apărarea și propagarea vieții moral-religioase;
- b) avizează problemele legate de pregătirea și perfecționarea preoților și al cantorilor;
- c) analizează problemele legate de îngrijirea credincioșilor din diasporă;
- d) avizează raportul anual despre activitatea asociațiilor moral-religioase;
- e) avizează problemele transmise de către Consistoriul Bisericii.

Comisia de educație moral-religioasă și de învățământ

Art.187 – (1) Membrii comisiei de educație moral-religioasă și de învățământ

sunt următorii:

- a) din oficiu, sunt membrii consilierul de educație-moral religioasă și învățământ, reprezentantul Facultății Unitariene al Institutului Teologic Protestant, și profesorii de religie ale liceelor teologice;
- b) prin alegere sunt 5 membri aleși de către Consistoriul Suprem, pe bază de candidatură, prin vot secret, pentru o perioadă de 6 ani.

(2) Președintele și notarul comisiei vor fi aleși dintre membri, referentul fiind consilierul de educație moral-religioasă și învățământ.

(3) Procesul-verbal a ședinței comisiei va fi prezentat la prima ședință al Consistoriului Bisericii.

(4) Sarcinile comisiei sunt următoarele:

- a.) urmărește și avizează activitatea de educație moral-religioasă școlară și extrașcolară;
- b) urmărește și avizează activitatea grădinițelor, liceelor teologice, școlilor confesionale primare, generale și profesionale;
- c) întocmește planul de învățământ a educației moral-religioase, avizează planurile de învățământ și regulamentele instituțiilor de învățământ;
- d) avizează și propune redactarea și editarea manualelor de educație moral-religioasă;
- e) face propuneri pentru angajarea personalului didactic în liceele teologice, precum și pentru alegerea directorilor;
- f) avizează rapoartele anuale ale instituțiilor de învățământ bisericești;
- g) avizează problemele transmise de către Consistoriul Bisericii.

Comisia economică

Art.188 – (1) Membrii comisiei economice sunt următorii:

- a) din oficiu fac parte curatorii generali, consilierul economic și contabilul-șef;
- b) prin alegere fac parte 5 membri aleși din rândul credincioșilor cu cunoștințe economice de către Consistoriul Suprem, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 6 ani;

(2) Președintele comisiei este curatorul general mai vechi în funcție, comisia alegând un vicepreședinte dintre membri. În cazul în care curatorul mai vechi în funcție nu este clujean, vicepreședintele trebuie să fie clujean. Vicepreședintele înlocuiește președintele de plin drept.

(3) Referentul comisiei este consilierul economic, notarul fiind ales dintre membri. Procesul - verbal a ședinței comisiei va fi prezentat la prima ședință al Consistoriului Bisericii.

(4) Ședințele comisiei se țin trimestrial, iar în caz de nevoie, oricând.

(5) Sarcinile comisiei sunt următoarele:

- a) avizarea problemelor de natură economică transmise de către Consistoriul Bisericii;
- b) elaborarea de propuneri pentru sprijinirea activității economice și a gestiunii bisericii, a protopopiatelor și a parohiilor.

Comisia financiară

Art.189- (1) Membrii comisiei financiare sunt următorii:

- a.) din oficiu fac parte contabilul-șef și revizorul contabil;
- b) prin alegere fac parte 5 membri aleși din rândul credincioșilor cu cunoștințe financiare de către Consistoriul Suprem, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 6 ani;

(2) Președintele comisiei financiare este ales dintre membri, referentul este contabilul-șef, iar notarul este revizorul contabil. Procesul-verbal a comisiei va fi prezentat la prima ședință al Consistoriului.

(3) Ședințele comisiei financiare se țin trimestrial, iar în caz de nevoie, oricând.

(4) Sarcinile comisiei financiare sunt următoarele:

- a) avizează problemele din domeniul său, transmise de către Consistoriul Bisericii;
- b) face propuneri cu privire la gestiunea financiară a Bisericii.

Comisia juridică

Art.190 -(1) Membrii comisiei juridice sunt următorii:

- a) din oficiu fac parte consilierul juridic, care este și notarul comisiei;
- b) prin alegere fac parte 4 membri aleși din rândul credincioșilor cu cunoștințe de drept de către Consistoriul Suprem, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 6 ani;

(2) Președintele și notarul comisiei juridice sunt aleși dintre membrii. Procesul-verbal a ședinței comisiei va fi prezentat la prima ședință al Consistoriului Bisericii.

(3) Ședințele comisiei se țin la nevoie.

(4) Sarcinile comisiei sunt următoarele:

- a) avizează problemele transmise de către Consistoriul Bisericii;
- b) face propuneri cu privire la chestiunile de natură juridică ale bisericii.

Comisia mass-media

Art.191- (1) Membrii comisiei mass-media sunt următorii:

- a) din oficiu fac parte vicarul, consilierul, referentul media, directorul editurii și bibliotecarul;
- b) prin alegere fac parte 4 membri aleși de către Consistoriul Suprem, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 6 ani.

(2) Președintele comisiei este vicarul, referentul este consilierul administrativ, iar notarul este ales dintre membri. Ședințele comisiei se țin trimestrial, iar în caz de nevoie, oricând.

(3) Sarcinile comisiei sunt următoarele:

- a) informează opinia publică despre activitatea autorităților bisericești, și în general despre evenimentele din biserică, cu ajutorul organelor mass-media;
- b) coordonează colaborarea cu diferitele organe de comunicare în masă;
- c) face propuneri cu privire la strategia media către Consistoriul Bisericii.

Comisia de editură și tipografie

Art.192 - (1). Membrii comisiei de editură și tipografie sunt următorii:

- a) din oficiu: episcopul, consilierul administrativ, directorul editurii bisericii și redactorii-șefi ai publicațiilor bisericii;
- b) prin alegere: 4 membri aleși de către Consistoriul Suprem, pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 6 ani.

(2) Președintele comisiei de editură și tipografie este episcopul, referentul este consilierul, iar notarul este ales dintre membri. Ședințele se țin trimestrial, iar în caz de nevoie, oricând.

(3) Sarcinile comisiei sunt următoarele:

- a) pregătește planul de publicații anual, pentru Consistoriul Bisericii;
- b) urmărește și asigură îndeplinirea planului de publicații;
- c) organizează propaganda și circulația publicațiilor;
- d) ajută activitatea redacțiilor;
- e) coordonează activitatea tipografiei bisericii.

CAPITOLUL IX.

INSTANȚELE BISERICII

Contenciosul Administrativ, Protopopial și Național

Art.193 - Înființarea, competența și procedura instanțelor sunt reglementate în Regulamentul contenciosului administrativ a Bisericii.

Comisia de Disciplină, Protopopială și Națională

Art.194 - Înființarea, competența și procedura comisiilor sunt reglementate în Regulamentul de disciplină a Bisericii.

CAPITOLUL X.

INSTITUȚIILE ȘI ORGANIZAȚIILE BISERICII

Secțiunea 1

Biblioteca Mare a Bisericii

Art.195 - Biblioteca mare este proprietatea Bisericii, și este administrată separat de celelalte fonduri și obiecte ale patrimoniului, luând în considerare dispozițiile fondatorilor.

Art.196 - Conducerea bibliotecii mari se exercită de către o comisie formată din 5 membri.

Art.197 - Președintele comisiei este episcopul, membrii sunt aleși de Consistoriul Suprem pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 6 ani. Notarul este ales din rândul membrilor.

Art.198 - Biblioteca mare are caracter teologic, științific, arhivistic și de manuscrise, stând la dispoziția cercetătorilor și a celor interesați.

Art.199 - Biblioteca mare funcționează pe baza unui regulament aprobat de către Consistoriul Suprem. Bibliotecarul este ales de către Consistoriul Bisericii dintre bibliotecari calificați. Acesta va înainta un raport anual de activitate Consistoriului Bisericii.

Secțiunea a 2 – a

Arhiva Bisericii

Art.200 - Conducerea arhivei Bisericii se realizează de o comisie formată din 5 membrii. Președintele comisiei este din oficiu profesorul de istorie bisericească de la Facultatea Unitariană al Institutului Teologic Protestant, 4 membri fiind aleși de către Consistoriul Suprem pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 6 ani. Comisia va alege un notar din rândul membrilor săi.

Art.201 - Ședințele comisiei se țin trimestrial, iar în caz de nevoie, oricând. Procesele-verbale întocmite vor fi înaintate Consistoriului Bisericii.

Art.202 - Arhivistul este angajat prin concurs și examen de către Consistoriul Bisericii. Activitatea și sarcinile științifice sunt reglementate de un regulament aprobat de către Consistoriul Suprem. Arhivistul are obligația să prezinte un proiect, respectiv raport de activitate Consistoriului Bisericii în fiecare semestru, iar Consistoriului Suprem, anual.

Secțiunea a 3 – a

Casa de Pensii a Bisericii

Art.203 - Biserica asigură în cadrul Casei de Pensii asigurări sociale pentru angajații proprii.

Art.204 - Casa de pensii a Bisericii funcționează pe baza regulamentului adoptat de către Consistoriul Suprem, în acord cu reglementările privind asigurările sociale de stat.

Art.205 - Președintele Casei de Pensii este din oficiu vicarul, iar consiliul de conducere format din zece membri este ales de către Consistoriul Suprem pe bază de candidatură, prin vot secret, pe o perioadă de 6 ani.

Secțiunea a 4 – a

Asociațiile moral-religioase bisericești

Art.206 - Pentru dezvoltarea și aprofundarea vieții moral-religioase, și pentru slujirea omului, în cadrul bisericii funcționează următoarele asociații moral-religioase:

- a) Asociația Dávid Ferenc;
- b) Asociația Națională a Preoților Unitarieni;
- c) Asociația Națională a Femeilor Unitariene;
- d) Asociația Națională de Tineret Dávid Ferenc.

Art.207- Asociațiile funcționează pe baza regulamentului de organizare și funcționare aprobat de către Consistoriul Suprem. Asociațiile înaintează un raport de activitate Consistoriului Bisericii în fiecare semestru, iar Consistoriului Suprem, anual.

Tipografia Bisericii Unitariene

Art.208 - Pentru activitatea de difuzare a publicațiilor proprii, biserica are o tipografie. Activitatea tipografiei se desfășoară pe baza unui regulament aprobat de către Consistoriul Bisericii.

CAPITOLUL XI.

FUNCȚIONARI ȘI DEMNITARI NAȚIONALI AI BISERICII

Art.209 - Funcționarii și demnitarii naționali ai bisericii sunt: episcopul, cei doi curatori generali, vicarul, directorul relațiilor publice, precum și funcționarii principali ai centrului eparhial.

Secțiunea 1

Episcopul

Art.210 - Episcopul este funcționarul și demnitarul clerical principal al bisericii; în afară de el, purtarea concomitentă a calității de funcționar și demnitar este incompatibilă. În cazul în care s-ar ivi o incompatibilitate temporară, aceasta trebuie oprită în termen de 30 zile, în caz contrar persoana pierde funcția ce i-a cauzat incompatibilitatea. Salariul funcționarilor sau indemnizația demnitarilor este stabilită de Consistoriul Bisericii.

Art.211 - Episcopul este ales de către Sinod pe bază de candidatură, prin vot secret cu votul majorității simple, din rândul preoților, profesorilor de teologie și funcționarii centrului eparhial cu cel puțin 6 ani de vechime de preot, pe o perioadă de 6 ani. Poate fi reales o singură dată. Episcopul va depune de îndată jurământul. El va prelua oficiul de la predecesor după o perioadă de 30 zile.

Art.212 – (1) Drepturile și sarcinile episcopului sunt următoarele:

- a) este reprezentantul principal a bisericii în fața autorităților de stat și a instanțelor, și în cauze de drept privat. Împreună cu curatorii generali, este principalul reprezentant public a bisericii.
- b) veghează asupra intereselor moral-religioase, spirituale și materiale ale bisericii. Veghează asupra respectării Statutului, cât și a hotărârilor autorităților bisericești. În conducerea bisericii, procedează în consens cu curatorii generali.
- c) nu ține post de preot, dar are dreptul să officieze slujbe religioase în oricare parohie.
- d) este președintele clerical al Sinodului, al Consistoriului Suprem, al Consistoriului Bisericii, a președinției, al Scaunului episcopal, a Comisiei de editură și tipografie, respectiv a Comisiei pentru supravegherea bibliotecii mari a bisericii.

(2) În calitate de conducător a administrației bisericești:

- a) asigură soluționarea problemelor curente ale Consistoriului Bisericii. Împreună cu consilierii, întocmește rapoarte Consistoriului despre cele soluționate. Problemele ce necesită cunoștințe de specialitate, vor fi transmise comisiei competente pentru analiză și avizare.
- b) vizează hotărârile și dispozițiile Sinodului, Consistoriului Suprem și Consistoriului Bisericii, semnează corespondența și procesele-verbale;
- c) împreună cu curatorul general, supraveghează activitatea funcționarilor centrului eparhial, și îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, intervenind la nevoie;
- d) are dreptul de a verifica gestiunea patrimoniului, și de a cere raport de specialitate;
- e) este îndrumătorul și supraveghetorul principal al învățământului și a educației spirituale la Facultatea Unitariană al Institutului Teologic Protestant. La nevoie, solicită rapoarte rectorului și decanului cu privire la activitatea Institutului și a Facultății.
- f) este îndrumătorul și supraveghetorul principal a școlilor confesionale unitariene. La nevoie, solicită rapoarte directorilor cu privire la activitatea școlilor.
- g) vizitează periodic parohiile, și va folosi toate ocaziile să se întâlnească cât mai des cu credincioșii, pentru a le spori și cultiva evlavia, iubirea bisericii și a religiei.
- h) numește și transferă, pe baza regulamentului, preoții și cantorii.

- i) Investește, cu ajutorul vicarului și a protopopilor, preoții nou-numiți.
- j) asigură întreținerea relației frățești cu bisericile recunoscute din țară, cu bisericile unitariene din străinătate, și cu alte organizații religioase internaționale.
- k) desemnează slujitorii pentru serviciul cu ocazia Sinodului și Consistoriului Suprem.
- l) prezintă un raport anual de activitate Consistoriului Bisericii.

(3) Toate parohiile se află sub supravegherea supremă a episcopului. În baza acestui drept, când consideră necesar, va cere rapoarte protopopilor, curatorilor protopopești, preoților sau curatorilor despre starea parohiilor, respectarea ordinii și disciplinei bisericești, în vederea eliminării unor lipsuri, plângeri, abuzuri. În caz de nevoie cheamă pe cei interesați la audiență.

Art.213 - Activitatea administrativă a episcopului se realizează de către cancelaria episcopală, cu sediul la Cluj. Biserica are obligația să pună casa episcopală la dispoziția episcopului, care, la expirarea mandatului, o va preda succesorului său.

Art.214 - Sigiliul episcopului poartă inscripția Episcopul Bisericii Unitariene din Transilvania, la mijloc fiind plasată emblema bisericii.

Secțiunea a 2- a

Curatorul general

Art.215 - Curatorul general este demnitarul laic principal a bisericii.

Art.216 - Curatorul general este ales de către Consistoriul Suprem pe bază de candidatură, prin vot secret cu votul majorității simple, din rândul membrilor laici care corespund condițiilor art. 11, pe o perioadă de 6 ani. Poate fi reales o singură dată. Curatorul ales va depune de îndată jurământul. El va prelua oficiul de la predecesorul său după o perioadă de 30 zile.

Art.217- Drepturile și sarcinile celor doi curatori generali sunt identice. Problemele de competența lor vor fi soluționate cu prioritate de cel cu vechime mai mare în funcție, iar în caz de impedimente personale, de celălalt curator general.

Art.218 - Drepturile și sarcinile curatorilor generali sunt următoarele:

- a) este reprezentantul principal a bisericii, ca și episcopul, în fața autorităților de stat și a instanțelor, respectiv în cauze de drept privat. Împreună cu episcopul, el este principalul reprezentant public al bisericii.
- b) veghează asupra intereselor moral-religioase, spirituale și materiale ale bisericii. Veghează asupra respectării Statutului, cât și a hotărârilor autorităților bisericești. În conducerea bisericii, procedează în consens cu episcopul.
- c) este președintele laic al Sinodului, al Consistoriului Suprem și al Consistoriului Bisericii, respectiv Comisiei economice; este membrul președinției Consistoriului.
- d) supraveghează parohiile, Facultatea Unitariană al Institutului Teologic Protestant, și școlile profesionale unitariene.
- e) semnează procesele-verbale ale Sinodului, Consistoriului Suprem și Consistoriului.
- f) împreună cu episcopul, supraveghează activitatea funcționarilor centrului eparhial, și îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, intervenind la nevoie.
- g) are dreptul de a verifica gestiunea patrimoniului bisericesc, cât și a fondurilor și documentelor adiacente.

Secțiunea a 3 – a

Vicarul și notarul general bisericesc

Art.219 - Vicarul este ales de către Consistoriul Suprem a Bisericii, pe bază de candidatură, prin vot secret cu votul majorității simple, din rândul preoților parohi, profesorii de teologie și funcționarii centrului eparhial, pe o perioadă de 6 ani. Poate fi reales o singură dată. Vicarul ales va depune de îndată jurământul. El va prelua oficiul de la predecesorul său după o perioadă de 30 zile.

Art.220 - Drepturile și sarcinile vicarului sunt următoarele:

- a) înlocuiește episcopul în caz de impedimente, sau în cazul vacanței. În aceste cazuri Consistoriul Bisericii se va îngriji de suplinirea activității vicarului.
- b) întocmește procesele-verbale ale Sinodului, Consistoriului Suprem și Consistoriului;
- c) săvârșește investirea preoților împreună cu episcopul;
- d) primește jurământul de la funcționari și demnitari;
- e) este președintele Comisiei de misiune, și îndrumătorul activității de misiune internă;
- f) este președintele Consiliului de conducere a Casei de Pensii, a Comisiei de mass-media, este membru a președinției Consistoriului;
- g) se îngrijește de publicarea proceselor-verbale ale Sinodului, Consistoriului Suprem și Consistoriului Bisericii; prin calea Monitorului Unitarian, informează opinia publică despre principalele hotărâri și comunicate ale autorităților bisericești.

Secțiunea a 4- a

Directorul relațiilor publice

Art.221 - Directorul este ales de către Consistoriul Suprem pe bază de candidatură, prin vot secret cu votul majorității simple, din rândul preoților parohi, pe o perioadă de 6 ani. Poate fi reales o singură dată. Directorul ales va depune de îndată jurământul.

Art.222 - Drepturile și sarcinile directorului sunt următoarele:

- a) cu ocazia ședințelor autorităților supreme bisericești, veghează asupra respectării legilor, dispozițiilor și al regulamentului de ședință; în cazul încălcării acestora, face propuneri pentru eliminarea abaterilor, precum și aplicarea sancțiunilor;
- b) în cauze disciplinare, obligațiile lui sunt reglementate de Regulamentul disciplinar.

Secțiunea a 5- a

Funcționarii și angajații centrului eparhial

Art.223 - Centrul eparhial este oficiul administrativ care asigură activitatea eficientă a autorităților, funcționarilor și demnitarilor bisericești. Personalul centrului este alcătuit din funcționari principali, funcționari și alți angajați. Condițiile de angajare, structura organizațională și îndatoririle de serviciu sunt incluse în Statutul bisericii, respectiv Regulamentul de organizare și funcționare al centrului eparhial.

Art.224 - Funcționarii principali ai centrului eparhial sunt: consilierul administrativ cu pregătire clericală, consilierul economic și juridic, consilierul de educație moral-religioasă și învățământ, și contabilul-șef.

Art.225 – (1) Funcționarii principali sunt angajați de către Consistoriul Bisericii, cu confirmarea Consistoriului Suprem, prin concurs și examen, dintre candidați cu cel puțin 3 ani de experiență în domeniu. Ei vor depune jurământ în fața Consistoriului Suprem. Consistoriul Bisericii va încheia contract de muncă cu ei, care cuprinde drepturile și obligațiile lor, respectiv quantumul salariului. Consistoriul Bisericii asigură locuință de serviciu funcționarilor principali și profesorilor de teologie, pe perioada angajării lor.

(2) Funcționarii principali nu pot fi aleși ca membri ale autorităților bisericești. În cazul în care s-ar ivi o incompatibilitate temporară, aceasta trebuie oprită în termen de 30 zile, în caz contrar persoana pierde funcția ce i-a cauzat incompatibilitatea.

Art.226 - Ceilalți funcționari și angajați ai centrului eparhial sunt: secretarul episcopal, bibliotecarul, arhivistul, directorul editurii și a tipografiei, referentul de mass-media, coordonatorul caritativ, administratorul economic, revizorul contabil, referentul tehnic, casierul, registratorul-arhivar, dactilografatul, șoferul și îngrijitorul.

Art.227 - Ocuparea posturilor de funcționar și angajat de face de asemenea, prin concurs și examen. Numirea lor se va face de către Consistoriul Bisericii, care va încheia contract de muncă, cuprinzând drepturile, obligațiile și salariul lor. Principiul incompatibilității e valabil și în acest caz.

Art.228 - Pe lângă posturile arătate se pot înființa, la nevoie, noi posturi, iar cele existente se pot desființa, la propunerea Consistoriului Bisericii, cu aprobarea Consistoriului Suprem.

Art.229 – (1) Consilierul administrativ; sarcini, obligații: este referentul Sinodului, Consistoriului Suprem și Consistoriului Bisericii în probleme administrative și de asigurări sociale:

- a.) probleme de personal;
- b) pregătirea și perfecționarea preoților și a cantorilor;
- c) conferințele anuale cu curatori și presbiteri;
- d) legături de parteneriat cu alte biserici;
- e) problemele de arhivă și bibliotecă;
- f) activitatea editorială și de publicare;
- g) activitatea comisiilor (Comisia de misiune, Comisia de tipografie, Comisia de mass-media): pregătirea lucrărilor, prezentarea proceselor-verbale la ședința Consistoriului Bisericii;
- h) pregătirea și prezentarea raportului anual către Consistoriul Suprem despre activitatea administrativă și misionară a Consistoriului Bisericii;
- i) problemele interconfesionale;
- j) problemele de protocol;
- k) orice alte sarcini, transmise de către Consistoriul Bisericii.

(2) Programul de lucru al consilierului este nenormat.

Art.230 – (1) Consilierul economic-juridic; sarcini și obligații: este referentul Sinodului, Consistoriului Suprem și Consistoriului Bisericii în probleme economice, financiare și juridice:

- a) urmărește dispozițiile bisericești și de stat în probleme economice, financiare și juridice, și transmite parohiilor și protopopiatelor informații despre conținutul acestora;
- b) probleme de construcții-reparații (întocmirea și aprobarea documentațiilor de specialitate)
- c) pregătirea cererilor de finanțare ale parohiilor și al centrului eparhial;
- d) evidența patrimoniului bisericesc naționalizat, procurarea actelor doveditoare, activitatea în scopul revendicării bunurilor;
- e) reprezentarea bisericii, și apărarea intereselor ei în fața instanțelor, pe bază de delegație;
- f) imobilele bisericești aflate în administrarea centrului eparhial (locațiuni, închirieri, întreținerea și repararea clădirilor);
- g) evidența patrimoniului bisericesc;
- h) organizarea și urmărirea controlului financiar la parohii și protopopiate;
- i) activitatea comisiilor (Comisia economică, juridică și financiară): convocarea trimestrială, pregătirea lucrărilor, prezentarea proceselor-verbale la ședința Consistoriului Bisericii;
- j) activitatea casei bisericești de asigurări;
- k) pregătirea și prezentarea raportului anual către Consistoriul Suprem despre activitatea economică, financiară și juridică a Consistoriului Bisericii;
- l) orice alte sarcini, transmise de către Consistoriul Bisericii.

(2) Programul de lucru al consilierului este nenormat.

Art.231 – (1) Consilierul de educație moral-religioasă și învățământ; sarcini și obligații: este referentul Sinodului, Consistoriului Suprem și Consistoriului Bisericii în probleme de educație moral-religioasă și de învățământ:

- a) îndrumarea activității comisiilor de educație moral-religioasă din parohii și protopopiate;
- b) activitatea de educație moral-religioasă școlară și extrașcolară; supravegherea preoților și a profesorilor de religie în acest sens;
- c) redactarea și editarea de manuale de educație moral-religioasă;
- d) îndrumarea educației moral-religioase pentru pregătirea confirmațiunii;
- e) ajutorul acordat educației moral-religioase a celor din diasporă;
- f) problemele liceelor teologice unitariene, respectiv școlilor confesionale;
- g) reprezentarea bisericii în probleme de învățământ în fața autorităților de stat, la alte confesiuni, și la organizații non-guvernamentale;
- h) activitatea Comisiei de educație moral-religioasă și învățământ: convocarea trimestrială, pregătirea lucrărilor, prezentarea proceselor-verbale la ședința Consistoriului Bisericii;
- i.) pregătirea și prezentarea raportului anual către Consistoriul Suprem cu privire la activitatea de educație și învățământ a Consistoriului Bisericii;
- j) orice alte sarcini, transmise de către Consistoriul Bisericii.

(2) Programul de lucru al consilierului este nenormat.

Art.232 – (1) Obligațiile Contabilului șef în activitatea economică financiară a centrului eparhial sun următoarele:

- a) îndeplinirea obligațiilor financiare la termen;
- b) pregătirea rapoartelor trimestriale și anuale pentru Consistoriul Bisericii cu privire la situația economică și financiară; pentru președinție, prezintă raport conform cerințelor acestuia;
- c) verificarea activității casierului și a evidenței casei;
- d) urmărirea dispozițiilor financiare și asigurarea respectării lor;
- e) întocmirea statelor de plată pentru funcționarii și angajații centrului eparhial;
- f.) ducerea la îndeplinire a hotărârilor Consistoriului Bisericii;
- g) întocmirea bugetului și al bilanțului contabil al centrului eparhial;
- h) evidența aprovizionării, al inventarului mijloacelor fixe, și al obiectelor de inventar;
- i) evidența cheltuielilor de întreținere ale imobilelor bisericești aflate în administrarea centrului eparhial, urmărirea și verificarea încasării chiriilor;
- j) activitatea Comisiei financiare: convocarea trimestrială, pregătirea lucrărilor, prezentarea proceselor-verbale la ședința Consistoriului Bisericii;
- k) evidența inventarului centrului eparhial, inventarierea anuală, cu comisia de inventariere;
- l) arhivarea și clasarea documentelor financiare;
- m) orice alte sarcini, transmise de către Consistoriul Bisericii.

(2) Programul de lucru al contabilului-șef este nenormat.

PARTEA a V- a

DISPOZIȚII FINALE

Art.233 – (1) Cei aleși în funcții și demnități bisericești vor depune următorul jurământ:

„Eu, ... jur pe unicul Dumnezeu, că în funcția mea de _____ pe care am fost ales, voi proceda cu bună credință și conștiință. Voi îndeplini toate îndatoririle prevăzute de Statut cu bună știință, având în considerație doar interesul bisericii. Mă voi strădui să slujesc biserica și propășirea ei. Așa să mă ajute Dumnezeu. Amin.”

(2) Episcopul ales va depune în fața Sinodului următorul jurământ:

„Eu, ..., jur pe unicul Dumnezeu, că în funcția de episcop, la care m-a ales Sinodul, voi proceda cu conștiință și bună credință, conform aptitudinilor mele maxime.

Mă voi strădui să cultiv toleranța și ideea libertății conștiinței – moștenire istorică de la străbuni –, să păstrez și să slujesc dezvoltarea concepției unitariene despre credință și viață, în concordanță cu revelația lui Dumnezeu din vremurile noastre. Mă voi strădui să fiu un păstor devotat și fidel al comunității sufletești a bisericii noastre, preoților și credincioșilor. Voi face totul să reprezint legalitatea în viața publică și privată, cu respectarea Statutului. Nu voi precupeți nici un efort să păstrez și să sporesc bunurile bisericii în vederea propășirii bisericii. Voi îndeplini toate sarcinile în spiritul dublei porunci de iubire a lui Iisus și a iubirii slujitoare. Așa să mă ajute Dumnezeu. Amin.”

(3) La începutul fiecărui mandat, cei aleși în funcții sau demnități depun jurământul de credință.

Art.234 În cazul desființării parohiilor, protopopiatelor, instituțiilor de învățământ, internatelor, unităților caritative, unităților economice, și a altor instituții sau fundații, patrimoniul acestora va trece în proprietatea Bisericii Unitariene din Transilvania, iar dreptul de proprietate va fi exercitat de Consistoriul Suprem.

Art.235 – Prezentul Statut intră în vigoare la data publicării lui în Monitorul Oficial al României, Partea I. Concomitent se abrogă toate dispozițiile precedente și contrare.